

**Estudis previs a la redacció
del nou pla especial del
Parc Natural de Collserola.**

**Rafael Bellido Cárdenas.
Advocat.**

**Antoni Ferran i Mèlich
Ambientòleg i biòleg.**

Desembre de 2013

Estudis previs a la redacció del nou pla especial del Parc Natural de Collserola.

I. L'ORDENACIÓ VIGENT DE LA SERRA DE COLLSEROLA.

1. Introducció.

El Decret 146/ 2010, de 19 d'octubre del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya creà el Parc Natural de Collserola. Aquest Decret culminava una reivindicació sorgida de la societat civil l'any 1999 que havia reclamat l'augment de protecció, l'ampliació d'aquest espai protegit i el seu reconeixement oficial com a Parc Natural.

Entre els objectius del Parc Natural, destaquen (art. 3 del Decret):

- L'establiment d'un règim de gestió activa i directa adreçada a mantenir la viabilitat ecològica a llarg termini dels ecosistemes naturals i seminaturals del Parc, així com de les espècies que hi estan associades.
- La implantació d'una regulació i zonificació dels usos i les activitats de caràcter educatiu, científic, forestal, cinegètic, agrícola, recreatiu, turístic i urbanístic de l'espai natural protegit, per tal d'integrar i fer compatibles aquestes activitats amb les finalitats de conservació del patrimoni natural i de la biodiversitat del Parc.
- La implantació d'un règim que permeti superar l'aïllament de la Serra de Collserola, que eviti la fragmentació i la pèrdua dels espais agroforestals que conté, que aporti serveis ambientals al conjunt de la ciutadania, i que incorpori solucions als problemes i les necessitats metropolitanes sense sacrificar la qualitat del seu àmbit.

El Parc Natural de la Serra de Collserola requereix d'un Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge, previst a l'article 5 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, *d'espais naturals*. (Art.7.1. del Decret).

L'administració competent per aprovar aquest Pla Especial era en un inici el Departament de Medi Ambient i Habitatge. Arran del Decret 200/2010, *de 27 de desembre, de creació, denominació i determinació de competències dels Departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya*, aquesta competència va ser atribuïda al Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Medi Natural.

El Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge substituirà al Pla Especial d'ordenació i de protecció del medi natural del Parc de Collserola (en endavant PEPCO), aprovat pel Consell Metropolità de la Corporació Metropolitana de Barcelona el dia 1 d'octubre de 1987.

El nou Pla Especial havia d'haver estat aprovat inicialment als dos anys de l'entrada en vigor del Decret 146/2010, de 19 d'octubre, segons preveu la

Disposició Final Segona. Data que es va consumir el 30 d'octubre de 2012, sense que s'hagi acordat aquesta aprovació.

Es té constància que hi ha un equip elaborant aquest nou Pla Especial, però encara no s'ha fet públics uns primers documents.

L'objectiu del present Estudi és concretar una postura per part de l'Ajuntament de Sant Just Desvern davant del nou Pla Especial que li permeti:

- A) Ordenar la relació entre la trama urbana i els espais protegits.
- B) Regular els usos més adients dins del Parc Natural.

Les conclusions d'aquest Estudi s'haurien de poder incorporar al contingut del nou Pla Especial abans que sigui aprovat inicialment, i si no fos així, subsidiàriament, incorporar-se via al·legacions en el període d'informació pública.

2. El règim de protecció del Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola.

L'article 5 apartat primer de la Llei 12/1985, de 13 de juny, *d'espais naturals*, estableix que la Generalitat de Catalunya podrà formular i tramitar Plans Especials de protecció del medi natural i del paisatge d'acord amb el que estableix la legislació urbanística.

L'article 5 apartat quart d'aquesta Llei estableix que una vegada hagi estat declarat protegit un espai, els Ajuntaments afectats hauran d'adequar el planejament urbanístic, en el termini de 2 anys, a les directrius del Pla Especial. En conseqüència, els Plans Especials de protecció del medi natural i del paisatge compten amb una prevalència sobre del planejament urbanístic.

Aquest efecte ha estat menystingut per part de les Administracions Públiques atesa la tradició en l'execució de plans urbanístics generals i derivats, i el poc desenvolupament dels Plans Especials provinents de la Llei d'espais naturals.

Els espais naturals protegits més antics d'aquest país han estat regulats per plans especials del Text refós del sòl estatal de l'any 1976, arran la tasca duta a terme per la Diputació de Barcelona: Pla Especial del Parc Natural del Massís del Montseny (any 1977, amb la participació de la Diputació de Girona), Pla Especial del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac (any 1982) i Massís del Parc del Garraf (any 1986). La Serra de Collserola va seguir aquestes passes mitjançant l'aprovació per part de l'extinta Corporació Metropolitana de Barcelona. (Any 1987).

Els Plans Especials de Protecció del Medi Natural i el Paisatge són figures que tenen una regulació similar en la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, *de patrimoni natural i biodiversitat*, sota el nom de Plans d'Ordenació dels

Recursos Naturals.

Al respecte, l'article 35 de la Llei estatal 42/2007 estableix el següent:

1. La declaración de los Parques y Reservas Naturales exigirá la previa elaboración y aprobación del correspondiente Plan de Ordenación de los Recursos Naturales de la zona.
2. Excepcionalmente, podrán declararse Parques y Reservas sin la previa aprobación del Plan de Ordenación de los Recursos Naturales, cuando existan razones que los justifiquen y que se harán constar expresamente en la norma que los declare. En este caso deberá tramitarse en el plazo de un año, a partir de la declaración de Parque o Reserva, el correspondiente Plan de Ordenación.

L'article 16.1 de la Llei estatal 42/2007 els regula de la següent forma:

Los Planes de Ordenación de los Recursos Naturales (PORN) son el instrumento específico para la delimitación, tipificación, integración en red y determinación de su relación con el resto del territorio, de los sistemas que integran el patrimonio y los recursos naturales de un determinado ámbito espacial, con independencia de otros instrumentos que pueda establecer la legislación autonómica.

El contingut mínim d'un PORN, sense perjudici del que estableixi la norma autonòmica, és segons l'article 19 de la Llei estatal 42/2007 el següent:

- a) Delimitación del ámbito territorial objeto de ordenación, y descripción e interpretación de sus características físicas, geológicas y biológicas.
- b) Inventario y definición del estado de conservación de los componentes del patrimonio natural y la biodiversidad, de los ecosistemas y los paisajes en el ámbito territorial de que se trate, formulando un diagnóstico del mismo y una previsión de su evolución futura.
- c) Determinación de los criterios para la conservación, protección, restauración y uso sostenible de los recursos naturales y, en particular, de los componentes de la biodiversidad y geodiversidad en el ámbito territorial de aplicación del Plan.
- d) Determinación de las limitaciones generales y específicas que respecto de los usos y actividades hayan de establecerse en función de la conservación de los componentes del patrimonio natural y la biodiversidad.
- e) Aplicación, en su caso, de alguno de los regímenes de protección de espacios naturales.
- f) Establecimiento de los criterios de referencia orientadores en la formulación y ejecución de las diversas políticas sectoriales que inciden en el ámbito territorial de aplicación del Plan, para que sean compatibles con los objetivos de conservación del patrimonio natural y la biodiversidad.

g) Identificación de medidas para garantizar la conectividad ecológica en el ámbito territorial objeto de ordenación.

h) Memoria económica acerca de los costes e instrumentos financieros previstos para su aplicación.

No obstant, els PORNs tenen atribuïts uns efectes jurídics superiors als Plans Especials de protecció del medi natural i el paisatge de la Llei 12/1985, atès que tenen prevalència no només sobre la legislació urbanística, sinó àdhuc, sobre l'ordenació del territori. L'article 18.2 de la Llei estatal 42/2007 estableix que: "cuando los instrumentos de ordenación territorial, urbanística, de recursos naturales y, en general, física, existentes resulten contradictorios con los Planes de Ordenación de Recursos Naturales deberán adaptarse a éstos. En tanto dicha adaptación no tenga lugar, las determinaciones de los Planes de Ordenación de Recursos Naturales se aplicarán, en todo caso, prevaleciendo sobre dichos instrumentos. "

En conseqüència, la legislació de l'Estat atribueix als PORNs una aplicació directa, sense necessitat d'esperar a què el planejament territorial o urbanístic sigui adaptat.

Aquesta Llei resulta d'aplicació a Catalunya, en virtut del que estableix l'article 149.1.23 de la Constitució Espanyola, que atribueix una competència bàsica en protecció del medi ambient, i apareix esmentada en l'Exposició de Motius del Decret 146/2010. S'espera que el Parlament de Catalunya aprovi algun dia la llei catalana de biodiversitat que ha de substituir la Llei 12/1985. Aquesta norma va arribar a ser un projecte de llei no tramitat per part del Govern de la Generalitat de la legislatura 2006-2010.

Una competència bàsica és d'exercici compartit. En la matèria ambiental, l'Estat dicta la legislació bàsica i la Generalitat de Catalunya desenvolupa la llei i l'executa. D'aquesta forma es pronuncia l'article 144.1 de l'Estat d'Autonomia de Catalunya que atribueix a la Generalitat la competència compartida en matèria de medi ambient i la competència per a l'establiment de normes addicionals de protecció. Aquesta competència compartida inclou en tot cas l'establiment i la regulació dels instruments de planificació ambiental i del procediment de tramitació i aprovació d'aquests instruments.

El PEPCO vigent és un pla especial urbanístic, que desenvolupa però no contradiu el Pla General Metropolità de Barcelona (en endavant, PGM). D'aquesta forma no va poder canviar la classificació del sòl del PGM, el que ha tingut un impacte notable pel que fa als sòls urbanitzables no delimitats, com ha succeït amb les claus 21, (Zona de desenvolupament urbà opcional intensitat 3), que han existit en localitats com Sant Cugat del Vallès, Molins de Rei o Sant Just Desvern.

El nou Pla Especial no només substituirà al PEPCO, sinó que les seves determinacions comportaran una modificació del PGM, en tot allò que aquest últim resulti contradictori.

Val a dir que l'obligació d'elaborar un nou Pla Especial no prové del Decret 146/2010, de 19 d'octubre, de creació del Parc Natural, sinó de la Llei 12/1985, de 13 de juny, i del Decret 328/1992, de 14 de desembre, *pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural* (en endavant, PEIN).

El PEIN és un Pla Territorial Sectorial, segons el que disposa l'article 15 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, i l'article 17 i següents de la Llei 23/1983, de *de política territorial*.

Tot espai PEIN necessita d'una declaració especial que el reguli o desenvolupar-se mitjançant un Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge, com estableix l'article 16.2 de la Llei 12/1985 i l'article 8.5 del Decret 328/1992.

La declaració especial suposa adoptar la denominació específica dels espais naturals protegits de màxima protecció (article 21.1. de la Llei 12/1985): parc natural, paratge natural d'interès nacional, reserva natural o parc natural. La denominació específica porta associada una normativa reguladora que pot complir la funció d'un pla especial de protecció del medi natural i el paisatge.

La Serra de Collserola va ser inclosa en el PEIN, si bé l'àmbit del PEIN no és coincidint amb el del PEPCO, atès que només es van incorporar els sòls no urbanitzables del PGM. Aquesta decisió va ser una decisió prudent fruit del que estableix l'article 18.1 de la Llei 12/1985, que assenyala que en els espais inclosos en el PEIN, s'aplicarà de forma preventiva el règim del sòl no urbanitzable.

La Serra de Collserola romania pendent des de desembre de 1992 de dotar-se d'un Pla Especial provinent de la Llei d'espais naturals que substitueixi al PEPCO.

La declaració especial que va suposar la creació del Parc Natural (Decret 146/2010, de 19 d'octubre) va remetre els aspectes de precisió al Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge, com ja s'ha comentat en l'epígraf 1 d'aquest Estudi.

El contingut del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola, és recollit en l'article 8 del Decret 146/2010, havent d'incloure, entre d'altres, les determinacions següents:

- a) L'estructura general de l'ordenació de l'espai protegit i les actuacions necessàries per implantar-la.
- b) Les directrius i les normes generals d'ordenació, ús i gestió.
- c) L'ordenació i la regulació dels usos i les activitats en l'àmbit del Parc Natural. En allò que correspon als usos urbanístics el Pla especial es remet als usos previstos en el planejament urbanístic vigent.
- d) La zonificació del territori, amb la reglamentació detallada de cada zona.

- e) L'inventariat i la valoració dels elements d'interès especialment rellevant, amb l'establiment de les disposicions que hi siguin d'aplicació especificant els objectius de conservació preferent al Parc Natural.
- f) L'inventariat i la valoració de l'estat de conservació dels sistemes naturals, dels hàbitats i de les espècies de fauna i de flora presents al Parc, amb la determinació de les mesures de protecció adequades per a la seva defensa, recuperació i protecció.
- g) L'inventariat i la valoració de l'estat de conservació del patrimoni geològic del Parc Natural, amb les mesures de protecció adequades per a la seva conservació.
- h) L'inventariat i la valoració de l'estat de conservació del patrimoni cultural, amb les mesures de protecció adequades per a la seva conservació, millora i restauració.
- i) Les mesures necessàries per promoure i garantir el desenvolupament sostenible en l'àmbit del Parc i els seus municipis, i la qualitat de vida dels seus habitants.
- j) La concreció de les activitats que puguin comportar un risc per a les espècies, els hàbitats i els sistemes naturals, sobre les quals es requereix informe de l'òrgan gestor.
- k) Totes aquelles altres mesures necessàries per a la conservació dels sistemes naturals.
- l) Concreció sobre la regulació d'usos i activitats en l'àmbit de les ERE (Espais de Regulació Especial).

Per la descripció dels apartats esmentats, el Pla Especial ha de tenir un contingut complex, que abasta elements propis del planejament, com és l'estructura d'ordenació, la zonificació, la regulació d'usos i activitats, etc.

La creació del Parc Natural de la Serra de Collserola ha comportat l'ampliació de l'espai natural protegit, en 39 sectors que sobrepassen el PEIN, que representen 779 Ha, assolint-se una superfície 8.295 ha, enfront de les 7.515,80 Ha protegides anteriors. En el cas de Sant Just Desvern, l'espai natural protegit era fins la data del Decret de 385,4 Ha, i s'incrementa en 57,37 Ha, esdevenint un total de 442,77 Ha. A altres localitats, la incorporació ha estat important: cas del paratge de la Torre Negra a Sant Cugat del Vallès o del Turó de Montcada i Reixac.

L'article 5.1 del Decret 146/2010 manifesta que s'aplicarà de forma preventiva el règim del sòl no urbanitzable. L'ampliació regula sòls amb qualificacions urbanístiques diverses que fins ara se situaven fora del PEIN i del PEPCO, com zones verdes (clau 6 PGM), viari i protecció de sistemes generals (claus 5 i 9 PGM respectivament). Terrenys que en alguns casos són sòl urbanitzables, i fins i tot sòls urbans, amb diferent grau de consolidació.

El PEPCO comptava amb certes limitacions, fruit que és un planejament provinent de la legislació urbanística, i per tant, no procedent per regular usos i activitats, com la caça, la recol·lecció d'espècies vegetals o la cacera.

Per aquests aspectes, la Disposició Addicional Primera de les normes urbanístiques del PEPCO establia que:

“ Per regular l'ús, la freqüentació i la recollecció de diferents materials (animals, vegetals o minerals), per part de l'usuari en el Parc, no previstos en aquestes Normes l'òrgan gestor del Parc aprovarà les corresponents Ordenances per a l'usuari”.

Aquestes Ordenances foren aprovades mitjançant el Text Articulat de les Ordenances del Parc de Collserola, per acord de l'Assemblea General del Consorci de Collserola de 5 de desembre de 2000.

L'article 2 de les Ordenances estableix que seran d'aplicació directa en totes aquelles àrees del Parc qualificades com a reserva natural (clau 29), parc forestal (clau 27), parcs i jardins urbans (clau 6a, 6b i 6c), protecció de sistemes generals (clau 9). També serà d'aplicació en aquelles àrees qualificades com a cementiris comarcals (clau 25), verd privat d'interès tradicional (clau 8b), equipament (clau 7) i sòls urbanitzables (clau 21), mentre no es desenvolupin i mantinguin materialment el seu caràcter forestal.

El nou Pla Especial, provinent de la Llei d'Espais Naturals, pot regular totes aquestes matèries, aplicant mesures més restrictives que les previstes en la legislació sectorial.

Al respecte, resulta recomanable que el contingut de les Ordenances del Parc, convenientment actualitzat, sigui incorporat, juntament amb un règim sancionador, dins de les normes del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge del Parc Natural de Collserola.

3. La funció del Pla Rector d'ús i gestió.

L'article 7.2 del Decret 146/2010 estableix que a més del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge, l'ordenació, planificació de l'ús i la gestió del Parc Natural de la Serra de Collserola es podrà portar-se a terme mitjançant el Pla rector d'ús i gestió (PRUG). El PRUG ha de formular les disposicions normatives de caràcter temporal o que completin les del Pla especial, així com programar les actuacions que resultin necessàries per al desenvolupament de la gestió del Parc Natural, d'acord amb allò que estableixi el Pla especial en relació amb aquesta matèria. L'òrgan gestor del Parc Natural ha de formular el PRUG i les seves revisions, les quals tenen lloc cada sis anys, i la tramitació ha de seguir el procediment següent:

- a) Una vegada el departament competent en matèria de medi ambient l'aprovi inicialment, el Pla rector d'ús i gestió s'ha de sotmetre a informació pública.
- b) L'aprovació definitiva correspon al Govern, amb l'informe previ de l'òrgan rector del Parc Natural.

El PRUG és una figura que no està regulada a la Llei 12/1985 ni a la Llei estatal 42/2007. En concret apareixia contemplada en la derogada Llei estatal 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la Flora i Fauna Silvestres.

Malgrat que el redactat del Decret 146/2010 es presta a certa confusió, el PRUG no és una figura del mateix rang que el Pla Especial, sinó que el complementa i desenvolupa, amb un vigència de 6 anys. Per tant, el PRUG no es podrà aprovar fins que no sigui executiu el nou Pla Especial de Collserola.

4. La regulació del Pla General Metropolità.

El PGM, aprovat definitivament el 14 de juliol de 1976, preveia l'espai anomenat Muntanyes del Tibidabo com a un espai classificat bàsicament com a parc forestal. La denominació oficial de Serra de Collserola per referir-se a aquestes muntanyes és posterior.

El parc forestal constitueix un sistema general d'espais lliures, segons els articles 56.1 i 145.2 de les normes urbanístiques del PGM.

L'article 205.2 de les normes urbanístiques del PGM estableix les següents qualificacions dins del parc forestal:

- a. Parcs forestals que cal conservar en àrees de bosc existent (27).
- b. Parcs forestals que cal repoblar en àrees que antigament foren boscos o susceptibles de convertir-s'hi (28).
- c. Parcs forestals que hagin de ser protegits com a reserva natural (29).

L'article 207 de les normes urbanístiques del PGM estableix una protecció genèrica bàsica que estipula que els terrenys integrants en els Parcs Forestals no podran ésser destinats a usos, aprofitaments o utilitzacions que impliquin transformació del seu destí en el Pla.

Però el PGM vol anar més enllà i preveu un planejament derivat que ordenin aquests parcs. En concret, l'article 208 de les normes urbanístiques del PGM estableix que en desenvolupament de les previsions contingudes en aquest Pla General, s'elaboraran Plans Especials per a cadascun dels parcs forestals, els quals regularan, amb subjecció al Pla General, els diferents aspectes del règim dels parcs com a espais verds. Aquests plans especials no seran necessaris quan es tracti d'edificacions al servei directe de la conservació del parc forestal o quan aquest sigui de titularitat pública.

Per tant, el PGM encomana que els parcs forestals es regulin per un pla especial, que tindrà un rang jurídic supeditat a aquest pla general, al qual han de desenvolupar i no contradir.

L'article 210 apartats 2 i 3 de les normes urbanístiques del PGM determinen el següent mandat al Pla Especial que s'elabori a posteriori:

- Es prohibiran les activitats que directament o indirectament puguin produir la destrucció, el deteriorament o la desfiguració de les espècies forestals existents.
- L'aprofitament forestal s'ha de portar a terme de manera compatible amb la conservació dels valors naturals que motiven la qualificació urbanística.

- Als llocs que es delimitin al Pla Especial, podrà autoritzar-se l'edificació per a usos recreatius o culturals, en finques que comptin, com a mínim, amb una superfície de 100.000 m², sense que l'edificació, incloses les construccions auxiliars i les instal·lacions, depassi el 0,5 per 100 de la parcel·la, ni el volum edificable superi el metre cúbic per cada 30 m² sòl.
- El Pla Especial ha de contenir mesures adients per a fomentar el gaudi públic dels terrenys qualificats de parc forestal.

Amb posterioritat a l'aprovació del PEPCO, es va realitzar una modificació del PGM, aprovada definitivament el 13 de desembre de 1990, amb l'objecte de regularitzar les qualificacions de 24 (rústic protegit de valor agrícola), 26 (lliure permanent), i de repoblació (28) perquè fossin requalificades per convertir-se en clau 27 (forestal de conservació).

Les qualificacions urbanístiques que el PGM va preveure al Parc de Collserola, dins del terme municipal de Sant Just Desvern són les següents:

- Clau 6b. Zona verda. Dins del sòl urbanitzable no programat de la Vall de Sant Just, que fos objecte de modificació del PGM posterior, referida quan es tracta la qualificació 21.
- Clau 7a. Equipaments privats esportius existents del Tennis Sant Gervasi i de Can Mèlich.
- Clau 7c. Equipaments de nova creació d'interès metropolità. Constitueix dues reserves:
 - Sector de Can Roldan/Can Coscoll, de 41'5 Ha.
 - Sector confrontant amb Can N'Oliveres, de 7'5 Ha.
- Clau 7b. Sector de Can Biosca, de 3 Ha. Objecte de modificació del PGM posterior, referida quan es tracta la qualificació 21.

Els equipaments es regulen per l'article 212 i següents de les normes urbanístiques del PGM. La implantació d'edificacions en aquesta clau requereixen de l'aprovació d'un Pla especial d'assignació d'usos i intensitats. Aquest Pla en un principi s'havia d'aprovar pel conjunt dels equipaments del PGM, dins del termini de dos anys des de l'entrada en vigor d'aquest planejament general (màxim juliol de 1978), però no ha estat elaborat, i únicament té desenvolupaments singulars per aquells equipaments que s'han desenvolupat.

L'article 19 de les normes urbanístiques del PEPCO estableix pel que fa als equipaments els següents paràmetres genèrics:

- Alçada màxima de 10 metres, equivalent a B+2 i 15 metres per cossos singulars.
- Ocupació màxima en planta baixa del 5%.
- Intensitat neta d'edificació de 0'10 m² sostre/m² de sòl.
- Límit en la transformació del sòl d'un 30% de la superfície.

Excepcionalment, per la seva imbricació amb àrees urbanes, i mitjançant un projecte de veritable integració paisatgística, es poden ultrapassar els paràmetres anteriors fins assolir un índex d'edificabilitat de 0'20 m2 de sostre/m2 de sòl, amb un percentatge d'ocupació en planta baixa fins el 10% i una alçada de B+3.

- Clau 21. Àmbits que agrupaven els sectors de Can N'Oliveres, Can Vilà i Can Carbonell, i que van ser objecte d'un Conveni amb els propietaris el 15 de juny de 2004, i d'una posterior Modificació del PGM, per tal que l'edificabilitat del sòl urbanitzable es traslladés a planejaments urbanístics discontinus. En concret, es tracta de la Modificació del PGM a l'àrea de contacte entre el Parc de Collserola i el nucli urbà, a l'àmbit de la Vall de Sant Just i entorn de les masies de Ca N'Oliveres, Can Vilà, Can Carbonell i Can Biosca, de Sant Just Desvern, aprovada definitivament el 18 de setembre de 2006.
Aquesta modificació del PGM incorpora la delimitació d'un sector de planejament o polígon d'actuació discontinu que repartirà equitativament els beneficis i càrregues derivat de l'ordenació urbanística. El desenvolupament de cadascun dels àmbits es realitzarà mitjançant el planejament derivat en cada cas. Els àmbits que conformen el polígon d'actuació són:

Dins del Parc de Collserola: L'àmbit de Ca N'Oliveres –Can Vila – Can Carbonell - Can Biosca. Representa el 96% de la superfície total de la modificació del PGM.

Fora del Parc de Collserola:

- A) Àmbit residencial de la carretera Reial – Parc de Torreblanca.
 - B) Àmbit residencial del camí de Can Candeler.
 - C) Àmbit residencial del carrer Rosa Sensat.
 - D) Àmbit residencial de Can Modolell.
 - E) Àmbit del Clos.
- Clau 27. Àmbits del sòl no urbanitzable del Parc de Collserola.
 - Clau 28. Àmbits del sòl no urbanitzable del Parc de Collserola.

5. La regulació del Pla Especial de protecció del medi natural de Collserola.

El PEPCO, sorgit com un manament de l'article 208 de les normes urbanístiques del PGM no integra només qualificacions de Parc Forestal: 27, 28 i 29, sinó que també compren claus 24 (valor agrícola protegit), i un seguit de qualificacions pròpies del sòl urbanitzable, que l'última Revisió del Programa d'Actuació Urbanística del PGM de l'any 1988 va desprogramar i vincular al sòl forestal: claus 4, 6, 7, 8b i 9.

Fins i tot, el PEPCO comprèn determinats sòls urbans, com a altres localitats els nuclis de Can Cerdà o Vallpineda, i alguns enclavaments de sòls urbanitzable programat (actual delimitat), com el cas de la Rierada o Can Busquets.

Aquesta heterogeneïtat de classes del sòl ha ocasionat històricament tensions urbanístiques, atès que el PEPCO va definir un àmbit determinat, dins del qual, la vocació dels terrenys era la de convergir en el sòl no urbanitzable, i un àmbit fora del PEPCO, am directrius d'entrocament amb el Parc (article 5 de les normes urbanístiques).

El PEPCO, atès que jeràrquicament es troba per sota del PGM, només va poder plantejar determinades recomanacions de desclassificació de sòls urbans i urbanitzables, que en l'article 3 de les normes urbanístiques atribueix valor d'avanç de pla, sense que en la majoria d'ocasions, s'arribessin a desenvolupar posteriorment mitjançant l'escaient modificació de PGM.

Determinats propietaris van instar expropiacions per ministeri de la llei en virtut de qualificacions urbanístiques que consideraven de naturalesa urbana: claus 6 i 7.

Dins d'aquestes tensions s'ha d'emmarcar el Conveni Urbanístic de la Vall de Sant Just Desvern, de 2004, pel qual es va acordar que determinats aprofitaments urbanístics de propietaris de sòl es materialitzessin fora del Parc de Collserola, mitjançant la referida modificació del PGM, aprovada definitivament l'any 2006.

El Pla Especial defineix tres categories de zones per al conjunt de la Serra (article 24 i següents de les normes urbanístiques):

- Zones naturals. Representen 3.365 Ha (41,7% de la superfície total del Parc). L'objectiu primordial d'aquestes zones és la salvaguarda i reconstrucció d'un patrimoni natural valuós i les funcions ecològiques que du a terme. En elles el bosc es concep com a sistema natural complex en el que cal conservar tots els elements.
Dins d'aquestes zones, s'estableixen dos àmbits d'especial protecció: la Font Grogà i la Rierada.
- Zones seminaturals. Representen 4.081 Ha. (48'7% de la superfície total del Parc). L'objectiu primordial és l'ús de lleure més intens, capaç de satisfer les expectatives de bona part dels usuaris, que no necessiten freqüentar les àrees naturals.
Té dues subzones.
 - Zona Seminatural Rural (SNR). Representa 1767 Ha, que constitueix un 21'2% de la superfície total del Parc. Son zones forestals connexes a àrees agrícoles. L'ús més intens ha de se respectuós amb el caràcter rural (bosc i conreu).
 - Zona Seminatural de Parc (SNP). Representa 2315 Ha, que constitueix un 27'5% de la superfície total del Parc. Són zones de

bosc no homogeni, frontereres amb indrets urbanitzats o amb zones de conreu, on es preveu un ús de lleure més intens.

- Zones agrícoles. Representen 627 Ha, que constitueixen el 7'8% de la superfície total del Parc. Són espais que per la seva morfologia, bona accessibilitat i fertilitat del sòl han mantingut l'explotació agrària.

El PEPCO també defineix les anomenades " Àrees de tractament específic", que s'ubiquen tant en àrees naturals, com seminaturals o agrícoles. Aquestes Àrees estan concebudes com les parts més freqüentades del Parc, i per tant, han de disposar de bon accés rodat, instal·lacions i espais per habilitats per al lleure.

Aquestes àrees representen un 10% de la superfície total del Parc. Entre les quals es troben els anomenats Parcs de contorn que engloba terrenys perifèrics propers als nuclis urbans de Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei.

La totalitat dels terrenys del terme municipal de Sant Just Desvern s'integren dins de les zones seminaturals. El PEPCO planteja en aquests paratges, i altres adjacents de localitats veïnes, 8 actuacions agrupades en 2 sectors, que es descriuen a continuació.

Les previsions que es relaten tenen caràcter normatiu en el sòl no urbanitzable, mentre que tenen caràcter només propositiu i orientatiu en els sòls classificats com a sòl urbanitzable.

Sector del Sud de la Vall:

- Àrea de la Salut. Engloba l'Ermida i el mas de la Salut. És la zona d'accés a la Vall de Sant Just Desvern des de Sant Feliu de Llobregat. Es preveuen itineraris de passejada, picnic, restauració, alhora que es rehabilita el mas i l'ermita i es preserva la vegetació més destacada (roures, alzines i garrofers).
- Feixes de Sant Just Desvern i Sant Feliu de Llobregat. Es preveu el manteniment del paisatge agrícola, desenvolupant activitats complementàries als masos, tractament dels torrents i possible transformació d'equipaments metropolitans aplicant limitacions paisatgístiques.

Sector del Centre de la Vall

- Penya del Moro. Es preveu la restauració arqueològica, la millora del camí d'accés i del mirador.
- Àrea de Can Candeler. Es preveu el foment de les passejades i l'establiment de miradors careners. Reconstitució del paisatge vegetal i restauració de l'abocador.

- Riera de Sant Just. (a l'entorn de Can Pedrosa) Es preveu la potenciació i recuperació del paisatge agrícola de fons, l'acondicionament del camí d'accés, el foment de les passejades i millora del mirador de la bassa com a indret d'observació d'ocells.
- Zona agrícola. Feixes de la Vall de Sant Just (al costat de Can Vilà). Es preveu el manteniment del paisatge agrícola, amb possibilitat d'activitats complementàries, el tractament de torrents i la possible transformació en dotacions vinculades als usos de lleure propis del Parc amb la conservació de l'estructura física de l'indret.

Les actuacions més significatives que s'han executat en aquests entorns des de l'any 1987 han estat:

- L'àrea de lleure de la Plaça Mireia, lloc on neix el Passeig de les Aigües, en la zona divisòria de termes entre Esplugues de Llobregat i Sant Just Desvern. Aquesta actuació ha complert la funció prevista per l'àrea de lleure de Can Candeler.
- La recuperació i excavació arqueològica de l'assentament iber de la Peña del Moro.
- Les repoblacions forestals del torrent de Can Biosca, Font de la Beca i les Fatjones.

6. La regulació del Pla d'Espais d'Interès Natural.

El Decret 328/1992, de 14 de desembre, *pel qual s'aprova el Pla d'Espais d'Interès Natural* (PEIN) inclou la Serra de Collserola dins dels espais naturals més representatius dels ecosistemes de Catalunya (Annex I).

Els motius de la inclusió és perquè l'espai constitueix una bona mostra dels sistemes naturals propis de les serres litorals septentrionals, tot tenint en compte l'important grau de vulnerabilitat d'aquest espai, atesa la seva situació als entorns immediats de la conurbació barcelonina. La serra conserva una gran diversitat de comunitats vegetals mediterrànies i d'algunes irradiacions extremes d'elements més septentrionals.

L'àmbit inclòs en el PEIN és més reduït que el PEPCO, atès que es centra en sòls classificats com a no urbanitzables. L'àmbit PEIN són 7.627 Ha, de les quals 420 Ha corresponen a Sant Just Desvern. La creació del Parc Natural de Collserola, pel Decret 146/2010, ha comportat que l'espai PEIN s'incrementi i assoleixi les 8.296 Ha.

No obstant, la delimitació definitiva de l'espai requereix de l'aprovació del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge (article 8 del Decret del PEIN), tal com s'ha relatat a l'epígraf 2 d'aquest estudi.

Mentre no s'aprovi el Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge, s'aplica de manera preventiva el règim del sòl no urbanitzable (article 13 del Decret del PEIN), especificant-se, que en cas de zones verdes incloses, en cap cas poden ser objectes d'usos o transformacions que no resultin congruents amb la seva condició d'espai natural.

La inclusió de la Serra de Collserola com a espai PEIN va comportar la restricció de l'accés motoritzat (article 14 del Decret del PEIN) i l'augment dels supòsits susceptibles d'avaluació d'impacte ambiental (article 17 del Decret del PEIN). Si bé aquestes condicions s'ha vist ja superades per la legislació sectorial posterior: Llei 9/1995, de 27 de juliol, *de regulació de l'accés motoritzat al medi natural*, i els requisits d'avaluació ambiental associats a la seva incorporació a la Xarxa Natura 2000.

7. La regulació de la Xarxa Natura 2000.

L'Acord del Govern de la Generalitat GOV/112/2006, de 5 de setembre, designa les zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC), en virtut del que disposa la Directiva de la Unió Europea 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992.

Dins de l'Annex III de l'Acord, corresponent al Llistat d'espais proposats per formar part de la Xarxa Natura 2000 con a llocs d'importància comunitària figura la Serra de Collserola, amb la Clau ES5120017

Dins de l'Annex IV de l'Acord, es recull la protecció de determinats hàbitats presents en el LIC de Collserola: Zones subestèpiques de gramínees, alzinars de *Quercus ilex*, *Quercus rotundifolia* i determinades pinedes mediterrànies

Dins de l'Annex V de l'Acord, es recull la protecció de determinada fauna del LIC de Collserola: la tortuga de rierol i determinades espècies de rat-penats.

Tal com disposa l'Annex VIII de l'Acord, sobre Directrius per la Gestió dels espais de la Xarxa Natura 2000, el marc de la Directiva de hàbitats defineix un primer nivell de protecció i gestió dels espais de la Xarxa Natura 2000. En una segona fase, aquesta gestió es concretarà mitjançant plans especials o altres instruments de planificació específics per a cada espai.

L'Annex VIII de l'Acord estableix directrius generals per als espais de muntanya litoral, que s'hauran d'incorporar al Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge respectiu. Per tant, la Xarxa Natura 2000 es desenvolupa amb el mateix instrument planificador que el PEIN i el Decret que declara el Parc Natural de Collserola.

Les directrius generals a incorporar, són bàsicament:

A) La gestió agrària, encaminada al manteniment de les explotacions existents de forma compatible amb la conservació dels valors naturals de l'espai. En concret, es promourà el manteniment de l'agricultura tradicional utilitzant, quan procedeixi, els contractes globals d'explotació i l'aplicació de mesures agroambientals.

B) S'admetra tot tipus de regadiu, sempre i quan no es tradueixi en una intensificació cap a conreus d'arbres frutals, i no afecti a sectors crítics de la fauna especialment protegida (àguila perdiguera i tortuga mediterrània).

C) Els usos i les activitats forestals s'hauran de desenvolupar mitjançant l'aplicació de criteris de gestió sostenible dels terrenys forestals i de forma que l'aprofitament dels recursos forestals sigui compatible amb la conservació dels valors naturals de l'espai.

D) La construcció de noves infraestructures energètiques haurà d'efectuar-se de forma compatible amb la conservació dels valors naturals d'aquests espais.

8. La regulació del Pla Territorial Metropolità de Barcelona.

L' Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya GOV/77/2010, de 20 d'abril, pel qual s'aprova definitivament el Pla territorial metropolità de Barcelona, (en endavant PTMB) inclou la Serra de Collserola dins del sistema d'espais oberts de protecció especial.

El PTMB és un Pla Territorial Parcial, en desenvolupament de la Llei 23/1983, de 21 de novembre, *de política territorial*, i per tant, jeràrquicament condiciona el planejament urbanístic general (PGM) i el planejament urbanístic derivat (PEPCO), tal com disposa l'article 11.4 de la Llei esmentada.

L'efecte sobre el PGM és directe, en virtut del que disposa la Llei 7/1987, de 4 d'abril, per la qual s'estableixen i regulen actuacions públiques especials en la conurbació de Barcelona i en les comarques compreses dins la seva zona d'influència, (norma que va extingir la Corporació Metropoliatana). Aquesta Llei habilita la revisió del PGM, que serà executada mitjançant dos instruments específics: el Pla Director Urbanístic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i el Pla d'Ordenació Urbanística Metropolità, previstos als articles 22 i següents de la Llei 31/2010, de 3 d'agost, *de l'Àrea Metropolitana de Barcelona*.

A continuació es reproduïx l'articulat d'aplicació en el cas de la Serra de Collserola.

L'article 2.1 de les Normes d'Ordenació del Territori (NOT) del PTMB, regula el sistema d'espais oberts de la següent forma:

1. El sistema d'espais oberts comprèn el sòl classificat com a no urbanitzable pel planejament urbanístic en el moment de l'aprovació del Pla.
2. Dins del sistema d'espais oberts, i mitjançant les categories normatives establertes en aquest títol, el Pla assenyala les parts del territori que han de ser preservades de la urbanització i, en general, dels processos que poguessin afectar-ne negativament els valors paisatgístics, ambientals, patrimonials i econòmics, entre els quals els agraris, sense perjudici de les actuacions que es poden autoritzar en les circumstàncies i condicions que aquestes normes estableixen.
3. El Pla considera el sistema d'espais oberts com un component fonamental de l'ordenació del territori i, per tant, cal considerar les determinacions que el regulen com a bàsiques per al desenvolupament del Pla.

4. Les normes relatives al sistema d'espais oberts incloses al Pla són d'aplicació directa i executives a partir de l'entrada en vigor del Pla. Les normes prevalen sobre les del planejament territorial sectorial i urbanístic vigents en aquells aspectes en què siguin més restrictives amb relació a les possibles obres, edificacions i implantació d'activitats que poguessin afectar els valors de l'espai que en motiven la protecció.

L'article 2.3 de les NOT del PTMB regula els espais oberts inclosos dins del PEIN i altres àmbits subjectes a legislació o planejament sectorial, establint el següent:

1. El Pla incorpora al sistema d'espais oberts de protecció especial els espais inclosos en el Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), Xarxa Natura 2000 i en altres instruments sectorials o urbanístics de protecció de la natura, com es el cas del sòl no urbanitzable costaner delimitat pel Pla director urbanístic del sistema costaner o d'altres plans d'escala supramunicipal, amb les delimitacions globals adoptades per aquests instruments.

2. Sens perjudici de la regulació de protecció derivada d'aquest Pla o del planejament que el desenvolupi, en el cas de plans que afectin, directament o indirecta, espais inclosos en la Xarxa Natura 2000 es garantirà el compliment de l'article 6 de la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres.

3. En els àmbits del PEIN regulats mitjançant els plans especials a què fa referència la normativa sectorial reguladora de la protecció dels espais d'interès natural, o mitjançant altres plans de protecció derivats de l'aplicació de la regulació sectorial, la normativa d'aquests plans especials ha de prevaldre en cas que sigui més restrictiva sobre la que amb caràcter general estableix el pla territorial per als espais de protecció especial. Tanmateix, en tot cas són d'aplicació les disposicions del Pla relatives a la protecció del paisatge.

4. Els sòls corresponents a la zona fluvial i a la zona de sistema hídric que es delimitin en els documents de planificació dels espais fluvials (PEF) que s'aprovin, s'han de considerar com integrants de la xarxa d'espais de protecció especial que el Pla territorial determina.

En conseqüència el PTMB remet a la regulació del PEIN, essent aplicable aquesta última si resulta més restrictiva en la protecció de l'espai.

L'article 6 de la Directiva 92/43/CEE, de 21 de maig de 1992, abans esmentat, estableix que els Estats membres fixaran les mesures de conservació i les mesures apropiades per evitar el deteriorament dels espais inclosos a la Xarxa Natura 2000. El que comporta l'augment de supòsits de projectes, plans i programes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental en relació als previstos per la normativa del PEIN.

L'article 2.5 de les NOT del PTMB regula els espais de protecció especial de la següent forma:

1. Comprèn aquell sòl que, pels seus valors naturals i agraris o per la seva localització en el territori, el Pla considera que és el més adequat per a integrar

una xarxa permanent i contínua d'espais oberts que ha de garantir la biodiversitat i vertebrar el conjunt d'espais oberts del territori amb els seus diferents caràcters i funcions.

El sòl de protecció especial incorpora aquells espais que han estat protegits per la normativa sectorial com el Pla d'Espais d'Interès Natural i la Xarxa Natura 2000.

2. El Pla estableix dues categories d'espais de protecció especial:

- a) Espais de protecció especial pel seu interès natural i agrari.
- b) Espais de protecció especial de la vinya.

L'article 2.6. de les NOT del PTMB estableixen el règim jurídic dels espais de protecció especial de la següent forma:

1. Els espais de protecció especial han de mantenir la condició d'espai no urbanitzat, i amb aquesta finalitat, i d'acord amb la legislació vigent, serà classificat com a sòl no urbanitzable pels plans d'ordenació urbanística municipal i s'hi aplicarà el règim que estableix aquest article. Excepcionalment, i de manera justificada, es pot incloure alguna peça en sectors o polígons per tal de garantir definitivament la permanència com a espai obert mitjançant la cessió i la incorporació al sistema d'espais lliures públics que pot resultar del procés de gestió urbanística corresponent.

2. Amb relació a les actuacions en sòl no urbanitzable que es poden autoritzar a l'empara de la legislació vigent, s'entén que els espais de protecció especial estan sotmesos a un règim especial de protecció i que són incompatibles totes aquelles actuacions d'edificació o de transformació de sòl que puguin afectar de forma clara els valors que motiven la protecció especial. Els plànols informatius complementaris assenyalen els valors que en cada cas han motivat la protecció especial.

3. En els espais de protecció especial, només es poden autoritzar les següents edificacions de nova planta o ampliació de les existents:

a) Les que tenen per finalitat el coneixement o la potenciació dels valors objecte de protecció o la millora de la gestió de l'espai en el marc dels objectius de preservació que estableix el Pla, la qual cosa comporta el compliment de les especificacions que s'assenyalen al punt 7 del present article. Aquestes edificacions corresponen al tipus A de l'article 2.11.

b) Les edificacions i ampliacions que podrien ser admissibles d'acord amb el que estableix l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme, quan es compleixin les condicions i exigències que assenyalen els apartats 4, 5, 6 i 7 del present article per tal de garantir que no afectaran els valors que motiven la protecció especial d'aquests espais. Aquestes edificacions corresponen als tipus B i C de l'article 2.11.

Les edificacions que puguin derivar-se de plans i projectes que afectin de forma apreciable els espais que formen part de la Xarxa Natura 2000 han de ser avaluades atenent a les condicions legals específiques.

4. En els espais assenyalats de protecció especial que es destinin a activitats agràries, s'entén com a edificacions motivades per la millora de la seva gestió aquelles que preveuen el punt 6 a i b de l'article 47 del Text refós de la Llei

d'urbanisme i els articles concordants del Reglament corresponent (Decret 305/2006).

5. Les edificacions motivades per formes intensives d'explotacions agrícoles o ramaderes, com també totes aquelles altres edificacions i activitats autoritzables especificades a l'apartat 3, requereixen, per ser autoritzades, la incorporació a l'estudi d'impacte i integració paisatgística, que és preceptiu d'acord amb el que disposen les directrius del paisatge per tractar-se d'edificacions aïllades, d'un capítol que analitzi els efectes de la inserció de l'edificació en l'entorn territorial i demostrï la seva compatibilitat amb la preservació dels valors que motiven la protecció especial d'aquest sòl, sense perjudici del que s'assenyala a l'apartat 8.

6. Els nous elements d'infraestructures que s'hagin d'ubicar necessàriament en espais de protecció especial, com també la millora dels que hi ha en aquesta classe d'espais, han d'adoptar solucions que minimitzin els desmunts i terraplens, i han d'evitar interferir els connectors ecològics, corredors hidrogràfics i els elements singulars del patrimoni natural (hàbitats d'interès, zones humides i espais d'interès geològic) i cultural. Quan el sòl de protecció especial es destini a activitats agràries, caldrà adoptar també solucions que minimitzin l'impacte a les explotacions agràries i les seves infraestructures. L'estudi d'impacte ambiental, quan sigui requerit per la naturalesa de l'obra, ha de tenir en compte la circumstància de la seva ubicació en espais de protecció especial. Quan no es requereixi l'estudi d'impacte ambiental és preceptiva la realització, dins l'estudi d'impacte i integració paisatgística que disposen les directrius del paisatge, d'una valoració de la inserció de la infraestructura en l'entorn territorial que expressi el compliment de les condicions esmentades sense perjudici del que s'assenyala a l'apartat 8.

7. L'anàlisi i valoració de la inserció de les edificacions o infraestructures en l'entorn territorial ha de demostrar que les construccions i els usos que es proposen no afecten de forma substancial els valors de l'àrea d'espais de protecció especial on s'ubicarien. L'estudi ha de considerar les següents variables, amb especial atenció a les relacionades amb els valors a protegir i el possible impacte de l'activitat:

- a) Millora esperada de l'espai protegit
- b) Vegetació i hàbitats de l'entorn
- c) Fauna de l'entorn
- d) Valor edafològic
- e) Funcions de connector biològic
- f) Estabilitat del sòl
- g) Funcions hidrològiques
- h) Fragmentació del sòl
- i) Gestió dels residus
- j) Accessibilitat i necessitat de serveis
- k) Increment de la freqüentació
- l) Patrimoni cultural i històric
- m) Patrimoni geològic
- n) Zones humides
- o) Paisatge

- p) Qualitat atmosfèrica
- q) Valor productiu agrari

En tot cas, les dimensions de l'àrea de sòl –superfície, amplada, etc.– han de ser determinants en la valoració dels efectes de les edificacions o infraestructures en l'entorn territorial.

8. Mitjançant instruments de planejament urbanístic –plans directors urbanístics, plans d'ordenació urbanística o plans especials o directrius de paisatge que s'incorporin al pla territorial o d'altres instruments de planificació sectorial– i en el marc de les regulacions d'ordre general que s'expressen en aquestes normes, es poden desenvolupar de forma detallada les condicions per a l'autorització de les edificacions i activitats a què es refereix l'apartat 5, com també les condicions específiques per a la implantació de les infraestructures necessàries. En els casos en què existeixin aquestes regulacions, no és necessari analitzar i valorar la inserció en l'entorn territorial a què es fa referència, amb caràcter general, en aquest article, sense perjudici de:

- a) Les avaluacions d'impacte ambiental que exigeix la legislació vigent per a determinades actuacions en funció de la seva naturalesa i dimensió.
- b) Les avaluacions d'impacte ambiental que exigeix la normativa ambiental de Catalunya per als espais compresos en el Pla d'Espais d'Interès Natural.
- c) Les condicions legals específiques de caràcter més restrictiu establertes per als espais que formen part de la Xarxa Natura 2000.

9. Als espais de protecció especial destinats a la producció agrària s'ha d'afavorir l'ambientalització de les activitats agrícoles, ramaderes i forestals, de manera especial en aquells aspectes que poden contribuir a potenciar els valors ecològics, connectius i paisatgístics, d'acord amb les polítiques agràries i els instruments de suport i finançament existents.

10. Les activitats extractives que tinguin lloc en espais de protecció especial es regeixen per allò establert a l'article 2.17.

9. La regulació del Decret 146/2010 de declaració de Parc Natural.

La regulació del Decret 146/2010 preval sobre el planejament vigent descrit anteriorment i fixa uns límits perimetrals de l'àmbit que seran els definitius. Aquesta regulació serà objecte de desenvolupament mitjançant l'aprovació del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge.

L'àmbit de l'espai natural declarat com a Parc Natural per part del Decret rebrà de manera preventiva el règim jurídic del sòl no urbanitzable, amb independència de la classificació urbanística atorgada pel planejament vigent. (article 5.2 del Decret). El que comporta un augment d'aquest règim, que abans només s'aplicava al sòl no urbanitzable classificat pel PGM, i per tant, no als sòls urbanitzables inclosos dins del PEPCO.

Tanmateix pels sòls qualificats d'equipaments comunitaris el règim no canvia, atès que s'apliquen els usos establerts pel planejament urbanístic vigent (PGM i PEPC0). Tal i com disposa l'article 5.2 del Decret, als efectes d'establir-ne les condicions d'edificació, es consideren sistemes en règim de sòl no urbanitzable i el seu desenvolupament s'ha d'ajustar als requeriments d'integració en el paisatge i als objectius de protecció ambiental del Parc que defineixen els articles 3, 4 i 6 del Decret.

El Decret del Parc Natural és permissiu amb les preexistències, admeten la conservació, el manteniment i la millora de les infraestructures, els equipaments i les instal·lacions existents en l'àmbit del Parc (article 6.8) , sens perjudici de l'aplicació de les normes que estableixin els instruments de planificació previstos a l'article 8 (Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge), així com la construcció de noves infraestructures, equipaments i instal·lacions i l'ampliació de les existents que siguin requerides per la planificació territorial o sectorial, que s'han d'adequar al que preveu la normativa vigent en matèria d'avaluació ambiental.

Pel que fa als sòls qualificats d'equipaments, s'admet l'ampliació dels existents en l'àmbit del Parc i la construcció de nous, d'acord amb el que estableix l'article 5, sens perjudici de l'aplicació de les normes que estableixin al Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge (article 8 del Decret).

L'article 5.3 del Decret especifica que les qualificacions del Parc Natural no seran exclusivament les del sòl no urbanitzable (26, 27, 28, 29 o 30), sinò que resulten compatibles qualificacions de zones verdes, sistemes d'espais lliures o similars, ja siguin producte de processos de transformació urbanística externs a l'àmbit del Parc en sectors discontinus o bé s'obtinguin mitjançant els altres mecanismes que preveu la legislació urbanística. Aquests espais en cap cas poden ser objecte d'usos o transformacions que no siguin congruents amb la naturalesa dels espais naturals declarats.

La major precisió sobre el règim aplicable és establerta per la Disposició Transitòria Tercera del Decret 146/2010 que determina el següent:

Mentre no s'aprovi definitivament el Pla especial per a la protecció del medi natural i del paisatge que preveu l'article 7.1 d'aquest Decret, la regulació d'usos i activitats en l'àmbit del Parc es regeix provisionalment pel que estableix aquest Decret, pel vigent Pla especial d'ordenació i de protecció del medi natural del Parc de Collserola, per les Ordenances del Parc de Collserola (BOP núm. 225, de 19.9.2000) i per la resta del planejament urbanístic i territorial, sempre que no contradigui aquest Decret i sigui compatible amb els objectius i el règim del Parc Natural.

Per tant, la jerarquia l'estableix el règim descrit pel Decret 146/2010, que preval sobre les determinacions del PTMB (planejament territorial parcial), el PEIN (planejament territorial sectorial), el PGM (planejament urbanístic general), el

PEPCO (planejament urbanístic derivat) i les Ordenances del Parc de Collserola (complementàries al PEPCO).

La Disposició Final Primera del Decret 146/2010 especifica que en tots aquells aspectes no regulats per aquest Decret és d'aplicació en l'àmbit del Parc Natural el que regula el PEIN i la resta de legislació d'espais naturals protegits, el que remet a la normativa sectorial, com és l'accés motoritzat al medi natural, la de forest, la de cacera, la d'aigües, etc.

El Decret 146/2010 crea una figura nova: els espais de regulació especial (ERE), definits l'article 9.1 com sectors amb major vinculació a la trama urbana, ja sigui per la presència d'edificacions com per les seves característiques d'àmbits d'enllaç entre els sistemes naturals i els espais verds de la ciutat. L'objectiu d'aquests espais de regulació especial és permetre l'establiment d'una regulació urbanística que garanteixi la relació harmònica entre la ciutat i el Parc, ordenar l'ús públic i dignificar el caràcter dels espais periurbans i permetre-hi el desenvolupament d'actuacions d'interès públic, social o comunitari, sempre de manera coherent amb la seva naturalesa d'espai natural de protecció especial.

L'article 9.4 del Decret estableix que els ERE es regeixen per les determinacions del planejament urbanístic i del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural. L'ordenació detallada dels usos i actuacions a cada ERE ha de venir determinada per una o diverses figures de planejament urbanístic que hauran de ser compatibles amb les directrius o determinacions expresses del Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge. Així mateix, hauran de ser compatibles amb els objectius del Parc Natural i de la seva naturalesa d'espai inclòs a la xarxa Natura 2000, així com amb les determinacions del planejament especial urbanístic vigent en aquest àmbit. Aquestes figures de planejament urbanístic han de ser sotmeses al procediment d'avaluació ambiental. Els límits de les qualificacions urbanístiques vigents es poden ajustar mitjançant l'instrument de planejament que correspongui.

Els EREs per tant, disposen d'un blindatge envers la planificació ambiental, atès que es preveu que cada sector així definit es desenvolupi mitjançant un planejament urbanístic, que el Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge haurà de respectar (article 9.4 del Decret). No s'aplicarà en aquests enclaus la prevalència del planejament provinent de la Llei 12/1985, de 13 de juny d'*Espais Naturals* o de la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, de *Patrimoni Natural i de la Biodiversitat*.

En el cas de Sant Just Desvern no existeix cap enclavament zonificat com a ERE.

Sí que existeix un enclavament en aquest terme municipal objecte d'un tractament singular, regulat per la Disposició Transitòria Segona del Decret 146/2010 i objecte de l'Annex IV del Decret. Es tracta de la Vall de Sant Just. En aquest paratge el règim de protecció especial del Parc Natural s'aplicarà a partir de l'aprovació definitiva del planejament urbanístic que estableixi una

classificació o una qualificació urbanístiques del sòl que siguin congruents amb el règim de l'article 5.1 i, en tot cas, en el termini màxim de dos anys des de l'aprovació d'aquest Decret.

El planejament urbanístic que establia la classificació adient és la modificació del PGM aprovada definitiva l'any 2006, i per tant vigent 4 anys anteriors a l'entrada en vigor del Decret. Era una modificació que requeria de posteriors modificacions del PGM i de planejament urbanístic derivat discontinu per transferir edificabilitats originàries de la Vall de Sant Just. Però els terrenys ubicats a la Vall ja disposaven de la classificació i qualificació adient dins del Parc Natural amb independència de les modificacions del PGM Posteriors, que es desenvolupaven en sectors fora de l'espai natural protegit. Una d'aquestes modificacions del PGM, aprovada definitivament l'any 2009, ha estat declarada nul·la de ple dret per part de dues Sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (STS 453/2012 i STS 97/2013), si bé han estat objecte de recurs de casació al Tribunal Suprem, i no han assolit encara fermesa.

En tot cas, no hi ha controvèrsia actualment sobre el règim aplicable a la Vall, atès que resulta aplicable la clàusula temporal subsidiària de la Disposició Transitòria Segona que estableix que el règim jurídic del Parc Natural entrarà en vigor a l'haver transcorregut dos 2 anys de vigència del Decret 146/2010, que va ser el 30 d'octubre de 2012.

II. CRITERIS PER AL PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL I EL PAISATGE DEL PARC NATURAL DE COLLSEROLA.

1.- Consideracions inicials

Se'ns proposa formular un seguit de propostes i suggeriments aprofitant que s'està redactant el nou Pla Especial del Parc Natural de Collserola, en la zona que compren el municipi de Sant Just Desvern.

Aixó ens porta per un costat a estudiar la feina que s'ha fet al llarg dels anys i que afecta a la zona, que es molta i molt diversa, i alhora a fer un seguit de visites a la zona (treball de camp) i a contrastar, amb diferents actors, les percepcions que anàvem adquirint a mesura que ens anàvem endinsant en el coneixement del lloc.

Tot plegat ens va portar veure la necessitat de mirar d'identificar clarament quin hauria de ser el límit entre l'espai urbà i el medi natural. Posteriorment hem desenvolupat el concepte de límit fins a entendre'l com un espai complex, polivalent, multifuncional que integra dins seu tres aspectes claus:

- un espai tampó o de transició
- unes portes o espais de lleure polivalents i multifuncionals
- unes xarxes estructurants.

2.- Cartografia

Hem elaborat la cartografia següent:

- Plànols informatius, escala 1:6.000

01: Ortoimatge, 1956.

02: Ortoimatge, 2012.

03: Planejament urbanístic municipal vigent, Abril 2009

04: Diferents àmbits.

05: Elements.

- Plànol d'ordenació, escala 1:6.000

01: Proposta d'ordenació. Desembre 2013

02: Proposta d'ordenació – Ortoimatge 2012. Desembre 2013

03: Proposta d'ordenació – Ortoimatge 1956. Desembre 2013

3.- Justificació de la cartografia

3.1.- Plànols informatius

S'han fet 6 plànols. **Els plànols 01** (Ortoimatge 1956) i **02** (Ortoimatge 2012), serveixen **per comparar l'evolució en aquests darrers 56 anys de la zona** que ens ocupa. Es pot apreciar clarament per un costat la regressió de l'espai agrícola i l'augment de la zona forestal i de la trama urbana. També es pot apreciar, en la ortoimatge de l'any 2012, la pressió dels successius incendis forestals que s'han produït al llarg dels darrers anys.

El **plànol 03** (Planejament urbanístic vigent) **serveix per a poder-lo comparar amb el plànol 01 de la proposta d'ordenació** que es formula i d'aquesta manera veure millor les diferències existents.

Pel que fa al **plànol 04** (Diferents àmbits) la seva finalitat es **adonar-se de la existència d'un seguit de "límits" diferents**, com son l'àmbit del PEPCO (1987), l'àmbit definit pel PEIN i per la xarxa Natura 2000, el del Parc Natural de la Serra de Collserola (2010) i l'àmbit del sistema d'espais oberts definit pel Pla Territorial Parcial de la Regió Metropolitana de Barcelona. Sense entrar en el detall de cadascun d'aquests àmbits, el que **es vol posar de manifest es que no coincideixen, perquè atenen a formulacions fetes amb criteris i moments diferents i que cal unificar en un àmbit únic.**

Respecte del **plànol 05 vol posar de manifest**, per un costat les **propietats municipals** existents, les **reserves d'equipaments** existents, i alguns **elements que poden ser estructurants com la xarxa de torrents, la xarxa de camins de prevenció incendis forestals, la xarxa de fonts naturals, la xarxa de masies**, i altres elements d'interès que son d'interès de cara a la nova proposta d'ordenació que es formula.

3.2.- Plànols d'ordenació

S'ha formulat una única **proposta d'ordenació, plànol 01**, que per a poder-la fer més entenedora s'ha representat per un costat com a proposta de nou planejament municipal (Plànol 01) i per un altre **s'ha bolcat sobre l'ortoimatge del 2012 (Plànol 02) i del 1956 (Plànol 03).**

4.- Justificació de la proposta d'ordenació que es formula

La proposta d'ordenació que es formula vol atendre als requeriments següents:

- Identificar el límit entre l'espai urbà i el medi natural.
- Establir un espai també multifuncional
- Acotar unes portes o espais de lleure polivalents i multifuncionals
- Caracteritzar les xarxes estructurants

4.1.- Identificar el límit entre l'espai urbà i el medi natural.

Ens trobem que sovint **les zones de límit** o de frontera entre l'espai urbà i el medi natural son zones que **reben fortes pressions i que son generadores de fortes tensions**. La ciutat, l'espai urbà, té sovint un conjunt de necessitats a satisfer i veu en aquests espais de "frontera" el lloc ideal per ubicar-hi des de equipaments de tot tipus (Culturals, esportius, ambientals, educatius, socio-sanitaris,...) fins a nous creixements de la trama urbana ja siguin de caire residencial o industrial.

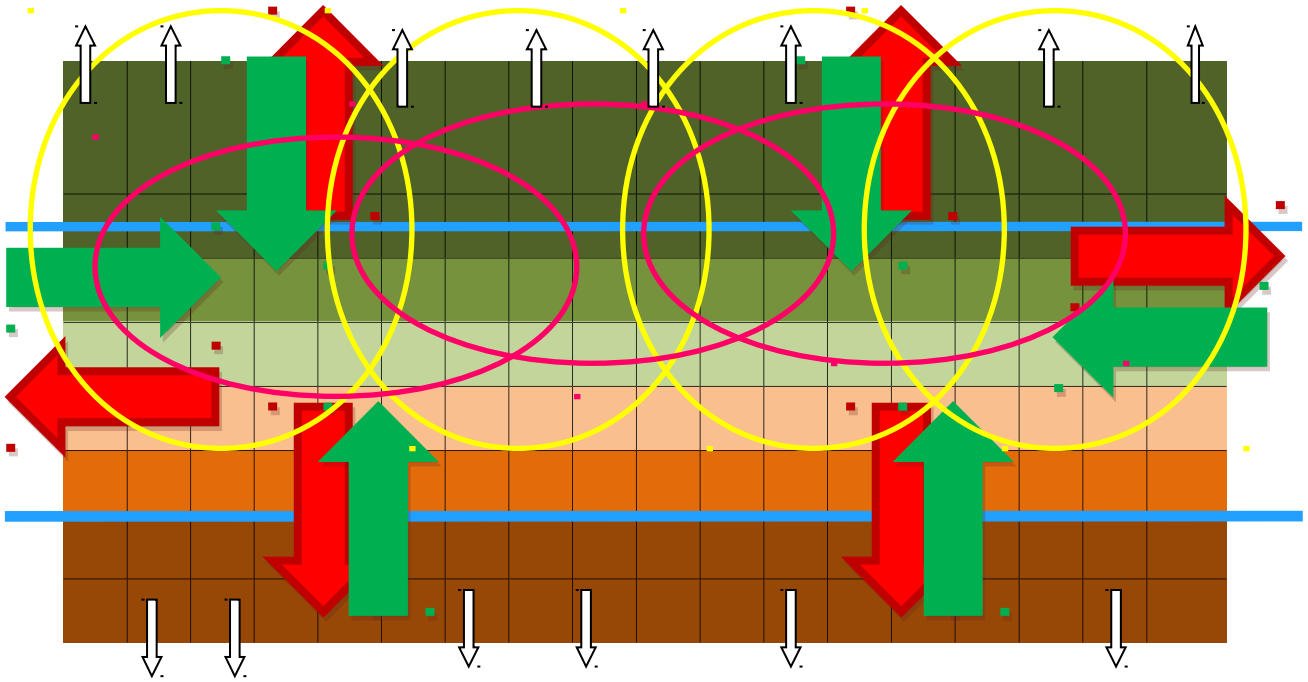

Figura 1: Esquema conceptual de límit entre ambdós espais

Hem de tenir en compte, que el cas que ens ocupa, **ens trobem formant part del que podem anomenar la gran ciutat de l'oest**, que com es pot apreciar clarament en la ortoimatge de l'any 2012 està **formada per Barcelona, Esplugues de Llobregat, Sant Just Desvern, Sant Feliu de Llobregat i Molins de Rei**.

La proposta que es formula va en al direcció de identificar clarament quin és el límit entre ambdós espais. En aquest sentit **una primera proposta passa per convergir els diferents límits identificats al llarg dels anys en un de sol** (Veure límit definit en la proposta d'ordenació, plànol 01, 02 i 03).

Per entendre millor el **concepte de límit** ens podem fixar en la figura 1. En aquesta figura hem simbolitzat de color marró fosc l'espai urbà i de color verd fosc el medi natural.

Entre ambdós espais hem simbolitzant una **graduació** de color que van del marro clar, a l'ocre, verd poma i al verd clar. La intenció es simbolitzar l'espai de transició entre ambdós ambients, un **espai de transició** que alhora pot

contenir un seguit d'usos i activitats. També s'entén que aquest espai **hi ha un seguit de fluxos, d'entrades i sortides**, representats per les diferents fletxes (vermelles, verdes i blanques) **que van en totes direccions**. Per reforçar la idea d'interrelació entre ambdós espais també hi ha les diferents el·lipses.

Aquest espai de límit, de frontera, és doncs un espai complex, multifuncional, dinàmic amb múltiples interaccions i diferents usos.

La translació d'aquest concepte a la proposta d'ordenació que es formula (Veure sèrie de plànols d'ordenació 01, 02 i 03) **es concreta per un costat amb la fixació del límit** (La proposta de límit que formulem hauria de coincidir amb el límit del parc natural de la Serra de Collserola, el límit de l'espai d'interès natural (EIN), el límit de la zona inclosa en la xarxa natura 2000, i amb el límit fixat pel Pla Territorial Parcial Metropolità de Barcelona com a sistema d'espais oberts, dit d'una altra manera que en la zona que ens ocupa tots els límits d'aquestes delimitacions s'unifiquin amb un límit únic per a totes elles) **i per un altre costat amb un espai tampó, de transició, que definim de matriu agrícola.**

4. 2.- L'espai tampó multifuncional

Es proposa un **espai format per una matriu agrícola de secà**. Si ens fixem en l'ortoimatge de l'any 1956 es pot apreciar clarament l'ús agrícola que **havia tingut bona part de l'àrea que ens ocupa** i com amb el pas del temps l'espai agrícola ha anat experimentant una forta regressió a favor de l'espai forestal (Ortoimatge de l'any 2012). També, en les diferents visites de camp que hem efectuat a la zona, s'ha pogut constatar l'existència encara avui en dia d'un elevat nombre de garrofers en part de les zones que es proposen com espai de transició de matriu agrícola.

La proposta d'ordenació que es formula **vol recuperar la vocació d'espai agrícola de secà a la zona de transició**, que es correspon actualment a la zona compresa entre l'espai urbà consolidat i l'espai natural pròpiament dit de matriu forestal.

L'espai agrícola que es proposa, l'entendem com **agrícola de secà**, en el qual s'hi podrien implantar un seguit de conreus com podrien ser per exemple, **garrofers, ametllers, oliveres, presseguers o ceps** entre d'altres.

Aquest espai de transició vol també donar resposta a diferents aspectes. Per un costat **és un espai de transició entre l'espai urbà i l'espai forestal**. Una altra funció que té és la de ser una **franja d'un elevat interès paisatgístic**. En funció de com s'articulin el conjunt de conreus que es proposen es podem trobar amb un **espai agrícola biodivers, d'interès i alhora amb un potencial paisatgístic de vora en un entorn amb una forta pressió urbana**.

Donat però que es proposa un espai de matriu agrícola formada per diferents conreus de seca, com ja s'ha comentat en el paràgraf anterior, també tindriem una **zona de baixa càrrega de combustible**, motivat pel fet que la baixa densitat de vegetació arbòria, arbustiva i herbàcia i sense continuïtat ni vertical

ni horitzontal i tindria una funció estratègica en la prevenció d'incendis forestals, **disminuint el risc d'incendis tant des de la trama urbana cap a l'espai forestal com des de l'espai forestal cap a la trama urbana.**

Si bé el que estem formulant es una proposta d'ordenació es podria valorar i estudiar també algunes accions de gestió de la zona agrícola que encaixaria molt bé amb l'estratègia de proximitat i de producció ecològica de productes agroalimentaris i que podria tenir un clar suport amb si es **s'establís una estratègia conjunta al respecte amb el Parc Agrari del Baix Llobregat.**

4.3.- Les portes o espais de lleure polivalents i multifuncionals

Com es pot apreciar en el plànol 01, proposta d'ordenació, hi ha un seguit d'espais que hem ubicat adjacents a la trama urbana, dins però de l'espai de transició, que tenen vocació de poder admetre diferents usos relacionats amb el lleure en el medi natural.

Son espais amb característiques diferents cadascun d'ells que tenen la funció d'acostar l'entorn natural a la vora de la ciutat i d'aquesta manera facilitar als ciutadans poder gaudir de les mateixes sensacions i emocions que podrien tenir estant dins del medi natural. De fet aquesta proposta no es més que una estratègia d'ordenar l'accés al medi habilitant uns espais que alhora tenen interès natural també admeten altres usos de lleure com poden ser, aparcaments, serveis, punts d'informació, usos de restauració, barbacoes o espais esportius polivalents entre d'altres.

En resum l'objectiu principal es donar resposta en aquest espais a les necessitats de lleure que te la població d'una manera ordenada i alhora diversa dons com ja hem comentat les potencialitats de cada espai i els usos que es poden admetre en cadascun d'ells son diferents dons les característiques de cada espai també son diferents.

D'aquesta manera altres espais que poden ser més sensibles reben una menor pressió donat que en la mesura que les portes permeten resoldre les necessitats de lleure en el medi natural de la majoria de la població aquesta optarà per fer un ús més intensiu d'aquest espais alliberant la resta d'espais d'aquesta pressió antròpica sense que hi hagi una limitació a l'accés d'aquests darrers.

4.4.- Xarxes estructurants

Sota aquest concepte hi podem incloure la xarxa de torrents, la xarxa de camins, la xarxa de fonts naturals i la xarxa de masies.

4.4.1.- La xarxa de torrents

Pel que fa als torrents de les visites efectuades es desprèn que **no n'hi ha cap que tingui aigua superficial continua i permanent, es dir que pugui ser**

considerat un rierol. Tots son **torrents de curt recorregut**, alguns d'ells **amb fort pendent**, sobretot a la capçalera i que presenten **un ampli ventall d'orientacions** que van des del nord, nord-est, est, sud-est, sud, sud –oest, oest i nord – oest.

En aquets sentit es pot apreciar, com **en alguns trams** hi ha, donada la seva orientació, **zones que poden ser més humides i més seques** i que aixó es pot visualitzar en la **vegetació associada a aquest diferents ambients**.

Donat que aixó és una acció que requereix d'un estudi de detall, cas per cas, **es recomana fixar una directriu que obliguí a estudiar que es pot fer i que no es pot fer en cada tram de torrent en el moment que hi hagi qualsevol intervenció que es vulguin desenvolupar en les zones adjacents i per aquest motiu es recomana fixar una zona de 50 mts a banda i banda de l'eix de cada torrent com a zona que cal avaluar amb major atenció en cada cas mitjançant un estudi de detall.**

4.4.2.- La xarxa de connectivitat ecològica

Pel que fa als connectors biològics, cal fomentar les connexions entre les diverses vessants de la Serra, i d'aquestes amb el seu interior. Sant Just Desvern no disposa de cap connector biològic que permeti la connexió entre la Serra de Collserola i el Sistema Garraf-Ordal.

Les connexions entre serralades del litoral són molt limitades en aquesta banda de Collserola, arran el continu urbà al llarg de la riba del Llobregat, essent només possible en alguns punts de les localitats del Papiol, Molins de Rei i Sant Feliu de Llobregat.

4.4.3.- La xarxa de camins

S'ha fet una anàlisi acurada de la xarxa de camins existent. Es pot apreciar, en el plànol 05 de la sèrie de plànols d'informació (Elements) , en el cas que ens ocupa, com **els camins que formen part de la xarxa de prevenció d'incendis forestals, també serveixen com a xarxa bàsica d'accés al medi natural per al conjunt de la població.**

Aquesta xarxa bàsica d'accés al medi natural **es complementa molt bé amb una la xarxa d'itineraris** que hi ha a la zona, inclosos dins del concepte "passejades per Collserola. Itineraris per la vall de Sant Just Desvern i entorns". En concret hi ha senyalitzades 4 passejades: passejada per les fonts, passejada pels turons, passejada a la Penya del Moro i la Salut de Sant Feliu i l'itinerari de petit recorregut PRC 164, aquest darrer l'hem incorporat al plànol 05 de la sèrie informativa, i als plànols 01 i 02 de la sèrie d'ordenació.

Aquesta doble xarxa, la xarxa de camins de prevenció d'incendis forestals i la xarxa d'itineraris **permeten garantir l'accés al medi natural del conjunt de la població, a peu, a cavall, amb bicicleta i en alguns trams també amb vehicle.** Cal però reforçar el manteniment, especialment de la xarxa de

passejades, dons en alguns trams la continuïtat del recorregut està en un estat deficient.

4.4.4.- La xarxa de fonts naturals

Respecte de la xarxa de fonts naturals existent el que **es proposa es per un costat el seu manteniment i per un altre la seva renaturalització, dons algunes intervencions que s'han fet en el passat han comportat una artificialització innecessària d'aquests espais naturals**, a més de patir una situació de deixadesa important.

Una acció que es podria fer seria els mesos d'estiu i de manera continuada al llarg de temps un camp de treball, fins hi tot de caire internacional donada la proximitat amb la ciutat de Barcelona, adreçat al manteniment, millora i renaturalització d'aquests indrets singulars que son les fonts naturals i els seus entorns immediats.

4.4.5.- La xarxa de masies

En total dins al zona que ens ocupa hi ha 10 masies. D'aquestes en tenim 4 dins la zona de transició (Zona agrària d'interès paisatgístic. Agrícola de secà), 4 dins la matriu forestal i 2 que tenen uns condicionants especials (Can Gelabert i Can Merlès).

- **Dins de la zona de transició** (matriu agrícola de secà):

Hi trobem les masies de Can Roldan, Can Coscoll, Can Solanes, i Can Oliveres. Aquestes masies pel fet de trobar-se dins la zona de matriu agrícola de seca poden desenvolupar diferents activitats vinculades a l'activitat agrària (**Zona agrària d'interès paisatgístic. Agrícola de secà**) que tal i com estableix el planejament vigent haurien de ser acotades mitjançant la formulació d'un pla especial.

- **Dins de la matriu forestal:**

Hi trobem les masies de Can Baró, Can Fatjó, Can Vila de la Muntanya, i Can Carbonell de la Muntanya. Si bé aquestes masies estan ja dins de la matriu forestal els hi hem definit un àmbit específic per a poder desenvolupar també diferents activitats vinculades a l'activitat agrària de manera anàloga a les masies que estan en la zona de transició (**Zones agrícoles vinculades a l'existència d'una masia**) i de la mateixa manera que les anteriors les aciditats agràries que s'hi desenvolupin haurien d'estar acotades mitjançant la formulació d'un pla especial.

Hi ha a més dues masies, Can Gelabert i Can Marlés que cal considerar a banda per motius diferents.

Pel que respecte a Can Gelabert cal valorar com es resol la seva inclusió dins de la zona d'espai natural (Veure plànol 01 proposta d'ordenació) dons queda

inclosa en la zona d'estudi fins al límit que cal acotar posteriorment amb un estudi de detall de la zona de cara a poder concretar com es defineixi aquest final de trama urbana (Veure plànol 01 proposta d'ordenació)

El cas de Can Marlés és diferent doncs està dins de la zona definida com a matriu forestal però ja té reconeguda una qualificació de zona d'equipament esportiu en la qual la masia hi és inclosa dins seu. Aquí la proposta passa per mantenir l' status actual.

De la mateixa manera que hem comentat anteriorment en el punt 4.2, proposem que s'estudiïn i avaluïn diferents propostes de gestió adreçades al conjunt de la xarxa de masies.

Aquestes propostes van en la línia d'avaluar la potencialitat de la masia de Can Baró de reconvertir-la en una casa de colònies i pel que fa a la resta de masies d'articular una xarxa de masies orientades al turisme rural.

El potencial que té l'amplia xarxa de masies que té el conjunt de la Serra de Collserola tenint en compte sempre la seva privilegiada ubicació al costat de la ciutat de Barcelona fa que sigui un actiu econòmic de primer ordre i complementari a l'oferta turística que ja ofereix la ciutat de Barcelona, aquest és un actiu per a tota la Serra i evidentment també per les masies de Sant Just Desvern evidentment efectuant per un costat les millores que siguin necessàries en cada cas, doncs ara mateix l'estat en que es troben algunes d'elles es força deficient i sempre que es faci en el marc d'una actuació concertada per al conjunt de masies de la Serra de Collserola amb el lideratge de la ciutat de Barcelona.

5.- Consideracions legals

5.1. - Unificació i concrecció de límits.

Cadascuna de les regulacions que s'han descrit en els epígrafs anteriors comporta un perímetre diferent de l'espai protegit de la Serra de Collserola, como assenyala el **PLÀNOL INFORMATIU NÚM.4**, emmarcat en Ortofotomapa. A tals efectes, el PEPCO assenyala un límit urbanístic que sobrepassava els sectors de sistema general d'espais lliures forestals i s'endinsava 27'4 Ha dins del sòl urbanitzable no programat que constituïa la Vall de Sant Just (Paratges de Ca N'Oliveres, Can Vilà, Can Carbonell i Can Biosca, objecte de la modificació del PGM de l'any 2006).

El PEPCO plantejava uns límits a partir dels elements pasatgístics i funcionals amb independència de la qualificació urbanística, zonificant els indrets com a espais naturals, seminaturals o agrícoles.

El PEIN tanmateix defineix amb menor precisió que el PEPCO els límits de l'espai natural protegit de Collserola. Inserta una escala 1/50.000, manifestant que s'exclouen els sòls classificats coma urbans o urbanitzables pel PGM.

Per tant, exclouia les claus 21 de la Vall de Sant Just. Tanmateix, incorporava la clau 7c.

La delimitació definitiva de l'espai ha estat emmarcada pel Decret 146/2010, determinada en els articles 1.2 i 2.2, i en l'Annex 2 (escala 1: 5.000) i Annex 3 (descripció literal).

En conseqüència els límits del PEPCO, del PEIN i de la Xarxa Natura 2000 s'han d'adaptar als límits fixats pel Decret 146/2010, de creació del Parc Natural de Collserola.

Al respecte, l'Annex 3.1.7 del Decret, descriu literalment la part integrada dins del terme municipal de Sant Just Desvern, de la següent forma:

Des del terme municipal de Sant Feliu de Llobregat, al nord de la granja de Can Mallol, i en direcció nord-est el límit del Parc coincideix amb el terme municipal descrivint una part de la rotonda prevista pel planejament.

Llavors ressegueix la línia sud-oest de l'àmbit de planejament 7c, fins a la cota 93. En aquest punt es desvia direcció sud-oest i, de manera paral·lela al camí de Can Gelabert fins a trobar-se amb un vial previst pel planejament.

Des d'aquí, segueix el límit nord del vial en direcció nord-est deixant una franja de 20 m des de la part sud del vial previst i, tot envoltant el Polígon industrial sud-oest, arriba al carrer Onze de setembre. En aquest punt, el límit segueix el carrer en direcció nord fins a trobar el sector de 7a de l'àmbit del Club Tennis Can Mèlic. Llavors el límit gira en direcció oest, nord i est per deixar tot l'àmbit del Tennis fora del Parc.

Un cop arribats aquí, el límit ressegueix la carretera de la Plana i el carrer de les Alzines en direcció nord fins que es troba amb l'àmbit de planejament 20a/10 a l'est de Can Solanes. El ressegueix deixant-lo fora del Parc per girar cap a l'est deixant fora tot l'àmbit de sòl residencial al nord del carrer de les Perdius. En arribar a la zona 6(p) derivada de la modificació del PGM de la vall de Sant Just aprovada el 20 de juny de 2006, el límit la ressegueix, deixant-la fora, fins a trobar el sector qualificat de 26 proper a la riera.

En aquest punt ressegueix el límit de la zona 26 de planejament pel seu costat nord fins que arriba al camí de Vallvidrera. Un cop aquí gira direcció sud resseguint el camí uns 150 m. Seguidament s'introdueix en l'àmbit 6c de planejament (Riera de Sant Just) —seguint el límit del PEPCO— vorejant el turó pel sud fins a arribar al punt on coincideixen les zones 8b, 6c i 6f, fent un recorregut d'uns 230 m. Des d'aquí ressegueix tot el límit de planejament comú entre els àmbits 8b i 6f direcció sud-est. Llavors, travessant el torrent de Can Biosca, va resseguint el vial planejat fins a trobar-se amb la zona de planejament 27.

Finalment va resseguint en la majoria del seu recorregut el límit de l'àmbit 27 de planejament començant direcció oest però acabant direcció nord-est fins a arribar al terme municipal amb Esplugues de Llobregat.

5. 2. La gestió del patrimoni natural de Sant Just Desvern a la Serra de Collserola.

Sant Just Desvern compta amb una superfície de 7'8 km². Més del 40% de la superfície es troba dins del Parc Natural de Collserola.

La Serra de Collserola a Sant Just Desvern es conforma per diversos turons i colls i la configuració d'una xarxa hidrogràfica vertebrada per la riera de Sant Just o Pahissa, que flueix per una vall cap a la plana del riu Llobregat.

El progressiu abandonament dels espais agraris en les últimes dècades ha fomentat l'aparició d'herbassars, prats sabanoides, brolles calcícoles de romaní i bruc d'hivern i brolles litorals d'estepes i brucs. El creixent sotabosc està format per comunitats d'alzinars, amb peus arboris de pi blanc i pi pinyer.

L'estudi de la consultora ERF, que acompanya la Modificació de PGM de la Vall de Sant Just de 2006, desglossa quatre grans unitats paisatgístiques de la Serra en aquest municipi:

- El complex agrícola de fruiters dels vessants del Baix Llobregat. Format per unes 37 Ha a la zona de Can Roldan i Can Gelabert. Forma part del mosaic de conreus arboris que s'estén cap a Sant Feliu de Llobregat, a l'àrea de la Salut.
- La riera de Sant Just i el fons de la Vall. Formats per unes 50 Ha. Es tracta de terrasses al·luvials, en part conreades, lligades als cursos no permanents d'aigua de la Vall, on conflueixien el torrent de Can Biosca, Font de la Beca i el torreny de la Penya del Moro.
- El complex de conreus i deixius de la Vall. Representa unes 250 Ha, constituïdes per un mosaic de conreus arboris i herbacis, actius i abandonats, prats sabanoides d'abellatge i brolles. Són les vessants baixes en contacte amb els espais urbans.
- L'àmbit forestal de capçalera. Representa unes 100 Ha, ubicades a les terres altes del terme municipal, on la massa forestal ha crescut intensament.

Pel que fa la fauna destaquen: el gripau d'esperons, la serp verda, la serp blanca, el toixó, la guineu, la fagina i els eriçons. En el cas específic dels ocells, destaquen: l'abellerol, el botxí, el capsigrany, el mussol i el durbe. Les aus són especialment sensibles a la conservació d'espais de conreu, el que va comportar per l'exemple la desaparició de l'òliba a la Vall de Sant Just, que ha estat objecte d'un programa de reintroducció.

5.3. Qualificacions urbanístiques existents.

Dins de la part gràfica d'aquest estudi, s'aporta **EL PLÀNOL INFORMATIU NÚM.3** que recull les qualificacions urbanístiques vigents dins de l'àmbit del Parc Natural de Collserola.

En el sòl no urbanitzable apareixen les següents qualificacions:

- 27. És la qualificació predominant a Sant Just i a tota la Serra, arran la Modificació de PGM de 1990 que extenia aquest ús.
- 6c. Franja de zona verda entre la trama urbana i la gran reserva d'equipament metropolità.
- 7c. Gran reserva d'equipament metropolità no desenvolupat en la part en contacte amb la trama urbana. El PEPCO recomana no desenvolupar i mantenir l'activitat agrícola. Admet la transformació en equipament amb limitacions paisatgístiques. Té dues parts, separades per una reserva viària no executada, de 29'77 HA i 13'99 HA respectivament.
- 7a. Englobats en dos equipaments: Tennis (Can Marlés) i equipament esportiu compartit amb Esplugues de Llobregat (Can Mèlich). El PEPCO situa limitacions paisatgístiques.
- 8b. (Verd privat d'interès tradicional). Situat en el extrem nord, en la divisòria de terme amb el terme municipal de Barcelona, a l'alçada de la carretera entre Molins de Rei i Vallvidrera.
-

Arran de la Modificació de PGM de la Vall de Sant Just de 2006, s'han inserit les següents qualificacions urbanístiques dins del polígon d'actuació urbanística de sòl urbà:

- 6cr. Parc urbà de caràcter metropolità ajustat a l'espai fluvial de la riera de Sant Just.
- 8b*STJ. Verd privat d'interès tradicional especial a Sant Just Desvern a l'entorn de les masies per tal de conservar les característiques del paisatge i donar-les-hi viabilitat econòmica.
- Z(a) i z(a)*SJ. Rústec protegit de valor de valor agrícola a Sant Just. Situat a l'entorn de les masies, adequades a l'ús i característiques del sòl, per potenciar l'activitat agrícola de l'espai intermedi i aconseguir una transició ordenada i progressiva entre l'espai urbà i l'espai forestal.
- 7b. Equipament de nova creació en una àrea transitòria entre l'espai urbà i el forestal.

Per reforçar el caràcter d'espai de trànsit de la Vall es qualifiquen de forma específica les següents zones verdes:

- 6bp Zona verdà de parc urbà.
- 6bf. Zona verda de caràcter forestal.
- 6ba. Zona verda de caràcter agrícola.

5.4. Qualificacions urbanístiques proposades.

En el marc d'elaboració del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge es proposa una delimitació més precisa de l'àmbit del Parc Natural de Collserola, prenent com a referència els límits fixats pel Decret 146/2010.

Aquesta nova delimitació no ha de comportar necessàriament una modificació del Decret 146/2010, atès que l'àmbit del Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge no té perquè obligatòriament ajustar-se als límits exactes de l'espai natural protegit objecte de la Declaració.

D'aquesta forma ha succeït en l'aprovació dels Plans Especials de protecció del medi natural i el paisatge d'alguns PEINs de la zona litoral, com el de la Desembocadura del Gaià, que integra dins d'aquest instrument, una zona d'influència que ultrapassa el perímetre de l'espai natural protegit.

La nova delimitació del Parc Natural és la que figura en el **PLÀNOL D'ORDENACIÓ NÚM.1.**

Les qualificacions urbanístiques que es proposen apareixen zonificades en el **PLÀNOLS D'ORDENACIÓ NÚM.1 I NÚM.2.**

Aquestes qualificacions urbanístiques són zonificacions que es proposen que siguin recollides en el Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge de Parc Natural de Collserola. En virtut del que disposa l'article 5.4 de la Llei 12/1985, el planejament urbanístic general s'haurà d'adaptar en el termini de 2 anys al que estableixi el Pla Especial.

Per tant, ja sigui mitjançant una modificació del PGM, o bé en el marc del Pla Director Urbanístic de l'Àrea Metropolitana i/o del Pla d'Ordenació Urbanística Metropolitana, les qualificacions urbanístiques proposades han de ser incorporades posteriorment al planejament urbanístic.

El règim jurídic aplicable en aquestes qualificacions és el del sòl no urbanitzable, d'acord amb l'article 32 i concordants del TRLU.

La regulació que es proposa correspon a les següents zones:

- **PORTES. ÀREES DE LLEURE. (26p).**

Referenciades en 3 àmbits:

- Can Roldan. Can Gelabert.
- Espai obert al costat de Can Candeler.
- Espai obert al costat de la Font de la Senyora o del Xup.

Dues qualificacions més d'aquest tipus apareixen grafiades en el **PLÀNOL D'ORDENACIÓ NÚM.2**, situades dins del terme municipal d'Esplugues de Llobregat.

L'objectiu d'aquesta qualificació és potenciar i regular un espai intermedi entre l'àmbit netament urbà i la part alta de la Vall. Es pretén configurar un espai de transició entre el medi urbà i el medi forestal. Aquest era precisament un dels objectius descrits de la Valoració Socioambiental de l'Espai Agroforestal de

Sant Just Desvern elaborada per l'Estudi Ramon Folch (ERF) que constitueix un document integrant de la modificació de PGM de 2006.

Aquesta zonificació proposa l'establiment d'unes portes de Parc, però sense pràcticament elements edificatoris de nova implantació. Comporta una actualització de les àrees de tractament específic del PEPCO. Els usos es realitzaran bàsicament a l'aire lliure. La pavimentació ha de ser mínima atès que s'ha de mantenir les característiques de sòl no urbanitzable, i en cap cas, els elements instal·lats han de ser els propis d'un parc urbà.

El règim d'usos és el següent:

Usos admesos:

- Lleure i recreatiu. Instal·lacions a l'aire lliure, que hauran de mantenir una superfície lliure de qualsevol tipus de pavimentació del 70%.
- Edificacions auxiliars de suport al lleure amb una edificabilitat màxima de 0'025 m2 de sostre/m2 de sòl.

- **ZONA AGRÀRIA D'INTERÈS PAISATGÍSTIC. (24p)**

Comprèn un àmbit ampli en les cotes mitjanes i baixes de la Serra en el terme municipal de Sant Just Desvern, des de la zona influència de l'ermita de la Salut, Can Solanes, Can Coscoll, Can Oliveres i Vall de Sant Just.

Com es reflectia en l'Estudi de la consultora ERF que acompanya la modificació del PGM de 2006, l'abandonament de les zones conreades és un dels principals factors que condicionen la pèrdua de diversitat a la Serra. Aquesta pèrdua de terres de conreu implica la desaparició d'ecotons, fonamentals per a la conservació de la biodiversitat (apartat 4.1.4 de la Valoració Socioambiental de l'estudi d'ERF).

Altres treballs han evidenciat la importància dels espais oberts i els camps de conreu en el conjunt de la Serra de Collserola, com per exemple les reflexions d'Oriol de Bolós sobre el paisatge de Collserola a les Actes de les Jornades de Recerca del Parc, editades l'any 2000.

La desaparició d'espais agraris comporta la pèrdua de referents culturals i històrics i la degradació del patrimoni històrico-artístic.

Per aquest motiu, la modificació del PGM de 2006 a la Vall va establir l'ús agrícola per als sòl no urbanitzables i per als sòls urbans de verd privat protegit situats en la capçalera de la Vall. En concret en les claus urbanístiques següents: z(a) i z(a)*SJ i 8b*STJ.

Durant el Segle XIX, els vessants de la Serra de Collserola a Sant Just eren coberts de vinya. Amb la irrupció de la fil·loxera, fou substituïda pels fruiters de secà, com els garrofers, ametllers i les pruneres. Encara l'any 1965, la Serra estava ocupada per conreus arboris. El seu abandonament recent ha fomentat la recolonització forestal, especialment a la capçalera de la Vall, i un mosaic de

deixius on les brolles i boscos mixtes d'alzines i pins proliferen. Segons l'estudi de la consultora ERF. Les terres llaurades a Sant Just Desvern van passar de més de 250 Ha l'any 1982 a només 10 Ha l'any 1999.

S'acompanya com a **PLÀNOL D'ORDENACIÓ NÚM.3**, la superposició de les qualificacions proposades sobre un ortofotograma de la Serra de Collserola de la dècada dels 50, on s'aprecia la important presència de sòl agrari.

L'article 6.1 del Decret 146/2010 assenyala que els usos i aprofitaments agrícoles, forestals, ramaders i recreatius s'han de continuar desenvolupant de manera ordenada i de forma compatible amb la protecció de l'espai natural, d'acord amb el que estableixin els instruments de planificació corresponents. A més, determina que cal implantar polítiques de foment per promoure la recuperació d'aquests tipus d'activitats quan afavoreixin la conservació de la qualitat ambiental i paisatgística del Parc.

En aquest sentit, en l'any 2013, el Consorci del Parc de Collserola ha elaborat el Pla Agropecuari del Parc Natural que té per objectiu establir unes bases de planificació que coordinin l'ordenació agropecuària d'aquest espai natural protegit.

Anteriorment, es va realitzar un inventari de les parcel·les agrícoles del Parc de Collserola (entre els anys 2007 i 2009), que confirma que l'agricultura a Collserola es troba en una situació força precària, amb una clara tendència a l'abandonament i amb un futur incert, però en la que encara hi ha algunes perspectives de mantenir la presència d'activitats agrícoles a la serra econòmicament rendibles.

Segons aquest inventari, les Ha conreades als diversos municipis del Parc són les següents:

Municipi	Actiu (ha)	Inactiu temporal (ha)	Inactiu 1-5 anys (ha)	Inactiu més 5 anys (ha)	Total (ha)
Barcelona	7,3	1,1	1,4	0,5	10,3
Cerdanyola del Vallès	74,1	1,1	6,7	11,4	93,3
El Papiol	38,7	5,2	10,1	18,7	72,7
Molins de Rei	45,8	3,5	16,9	73,4	139,6
Sant Cugat del Vallès	39,3	6,1	25,3	32,1	102,8
Sant Feliu de Llobregat	37,9	7,1	11,8	30,0	86,8
Sant Just Desvern	25,6	5,1	4,9	54,8	90,4
Esplugues de Llobregat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Montcada i Reixac	0,5	0,0	0,0	0,0	0,5
Total (ha)	269,2	29,2	77,1	220,9	596,4

Pel que fa als usos ramaders, segons el cens de 2012 del Consorci del Parc de Collserola, hi ha 5 ramats d'ovelles i cabres establerts a la Serra. A aquests, s'ha de sumar un ramat de Castellbisbal que entra tot sovint a pasturar al terme municipal del Papiol. Del gràfic que s'acompanya es desprèn la importància de l'estable radicat a Sant Just Desvern.

La recuperació d'usos agraris en els espais forestals és un qüestió recurrent des de fa 5 anys a la comarca. Apareix plantejada en el Pla Director de les muntanyes del Baix Llobregat, aprovat pel Consell Comarcal el desembre de 2012. Aquest Pla Director, que no és un instrument urbanístic sinó un pla estratègic, incideix sobre les muntanyes de l'Ordal.

En la modificació del PGM a l'àmbit del Parc Agrari i en la Revisió del Pla Especial del Parc Agrari del Baix Llobregat, actualment aprovats inicialment i amb una informació pública conclosa el 24 de desembre de 2013, també per part de diversos al·legants, administracions locals incloses, s'ha proposat la necessitat d'ampliar el Parc Agrari a la Serra de l'Ordal, de forma que també sigui representatiu de la producció agrícola de muntanya.

A la Serra de Collserola han existit experiències recents de produccions rendibles, com és el cas de les mandarines de Can Carlets. L'olivera es troba en recuperació, amb noves plantacions i recuperació de camps abandonats. La vinya, per posterior transformació en vi té també potencialitats. Així com tots els productes d'horta per al consum dels restaurants de la zona i dels consumidors potencials de les proximitats, que són els ciutadans de l'Àrea Metropolitana.

Hi ha possibilitats de projectes exitosos, reproduint models d'altres països de l'entorn, com la collita directa per part dels consumidors de fruiters.

Altres productes amb possibilitats de sortida comercial són les flors, plantes ornamentals, aromàtiques i conreus energètics.

Estables	Municipi	Ovelles	Cabres	Finques on pastura
Can Carbonell	Sant Just Desvern	220	80	Can Carbonell (Sant Just) Can Coscoll (Sant Just) Can Solanes (Sant Just) Ca n'Oliveres (Sant Just) Can Vilà (Sant Just) Can Baró (Sant Just) Font Beca (Sant Just) Sant Pere Màrtir (Esplugues)
Font d'en Nadal	Sant Feliu de Llobregat	-	50	La Salut (Sant Feliu) Can Ferriol (Sant Feliu) Can Messeguer (Sant Feliu)
Can Cuiàs	Sant Feliu de Llobregat	200	15	Torre Abadal (Sant Feliu) Ca n'Albereda (Sant Feliu) Sanson (Sant Feliu) Can Planes (Molins)
Can Vilagut	Molins de Rei	40	20	Can Vilagut (Molins) Can Bofill (Molins)

Ca n'Oller	Montcada i Reixac	320	22	Turó Pelat (Montcada) Can Cuiàs (Montcada) Turó de Montcada (Montcada) Can Catà (Cerdanyola) Can Ferrer (Cerdanyola) Roquetes (Barcelona) Torre Baró (Barcelona)
Castellbisbal	Castellbisbal	400	50	Can Perera (El Papiol) Can Maimó (El Papiol)
	Total	1.180	237	

En canvi, la producció de cereals a Sant Just es troba molt limitada, atesa la poca presència de superfícies planeres dins del Parc Natural.

L'ús agrari possibilita:

- La minimització del risc d'incendi forestal mitjançant l'establiment d'una zona de tampó entre l'espai forestal i l'urbà. Els incendis forestals són recurrents en zones forestals properes a la ciutat. Si bé acostumen a cremar poca superfície, cal destacar el gran incendi patit en aquest indret l'any 1991, que va cremar unes 80 Ha, entre Esplugues de Llobregat i Sant Just Desvern.

- La conservació i augment de la biodiversitat. El foment d'espais agraris cobreix les necessitats del cicle biològic de moltes espècies que crien o nidifiquen en els ambients forestals interiors de Collserola. Al respecte, al mosaic agroforestal de la Serra s'han inventariat més de 70 espècies d'ocells. Moltes espècies típicament mediterrànies d'elevat interès ecològic troben el seu hàbitat en els espais agroforestals: fauna com l'abellerol (*Merops apiaster*), el teixó (*Meles meles*), l'eriçó clar (*Atelerix algirus*), l'eriçó fosc (*Erinaceus europaeus*), l'aligot (*Buteo buteo*), el conill (*Oryctolagus cuniculus*) o l'òliba (*Tyto alba*). Sense aquests espais agroforestals, la seva presència decau o desapareixen totalment. En el cas dels invertebrats, destaca també el considerable interès dels ambients agrícoles per les papallones a Collserola.

- L'impuls d'una activitat econòmica d'una agricultura periurbana, que reforça la sobirania alimentària del país i el consum de productes de Km 0.

- La millora en la qualitat del paisatge, mitjançant la roturació de la coberta vegetal, la recuperació de feixes i bancals i la rehabilitació de les masies.

La qualificació proposada és 24p. (Agrària Paisatgística).

El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge del Parc Natural de Collserola haurà de disposar d'una Carta del Paisatge Agrari que sigui d'aplicació en els plans especials de les masies, i en autoritzacions i llicències que s'atorguin.

Usos admesos:

- Agricultura de secà. Conreu tradicional. S'admet tant en les clarianes del bosc com mitjançant la rompuda per recuperar camps de conreu.
- El regadiu es permet en el cas de què les finques es puguin abastir de pou propi, sempre com a reg de suport, que es trobi autoritzat i inscrit en el registre de l'Agència Catalana de l'Aigua.
- Es permès també el reg amb goteig, sempre com a reg de suport, provinent de pous autoritzats de finques del Parc de Collserola.
- La rehabilitació dels elements agraris existents: feixes, pous, tanques, parets de pedra seca, barraques de vinya i similars.
- Les tanques han de tenir un tractament regular i homogeni en tota la seva longitud. Els tancaments podran ser de pedra en sec o de materials diversos (mallasso, tanca cinegètica, tanca de simple torsió, tanca metàl·lica rígida, pastor elèctric, baranes de fusta etc.), buscant la màxima integració paisatgística amb l'entorn i, sempre que sigui possible, compatibles amb la circulació de la fauna silvestre.
Les tanques vegetals estaran formades preferentment per espècies autòctones, no es podran utilitzar espècies exòtiques invasores
- Edificacions noves: estrictament per l'ús d'emmagatzematge. Amb les següents condicions:
 - a) El sostre edificable no superarà els 9m² d'espai tancat més 6m² d'espai de porxo.
 - b) Els usos admesos per aquesta edificació seran els de magatzem agrícola i ramader.
 - c) L'alçada màxima serà de 3,5m i es mantindrà una distància mínima de 5m en relació amb la partió de les finques veïnes, amb els camins i rieres.
 La construcció se sotmet al règim previst per l'article 47 i següents del Decret Legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme (TRLU).
- Hípiques. Es permetran les existents a les masies de Can Vilà, Can Fatjó i Cases de Can Biosca, si bé mitjançant projecte d'adequació.
Pel que fa noves hípiques, es podran autoritzar sempre i quan disposin d'accés des d'una via de primer ordre. El recinte no podrà superar la superfície d'una Ha, i es condicionarà a l'elaboració d'un Pla Especial Urbanístic, tal com preveu l'article 67 del TRLU. Les instal·lacions seran desmuntables.
- Ramader. Limitat a les masies, que hagin desenvolupat un pla especial en el seu entorn.
- Habitatge rural: limitat a les masies que hagin desenvolupat un pla especial en el seu entorn.
- Investigació i recerca. S'admet només aquell vinculat a la dimensió productiva i ambiental de l'espai, de forma que el seu interès sigui màxim, i l'impacte sobre l'agricultura i el medi ambient mínim.

- Restauració. Només s'admet en les edificacions incloses en el Catàleg de béns patrimonials de Sant Just Desvern.
- Turisme rural vinculat al manteniment de l'activitat agrària

Usos no admesos:

- Finques agrícoles de porcions inferiors a les unitats mínimes de conreu, establertes pel *Decret 169/1983, de 12 d'abril, sobre unitats mínimes de conreu*. Es tracta de 3 hectàrees pel secà i 1 hectàrea per regadiu en el cas de les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat i Vallès Occidental.
- No s'admet el conreu en el domini públic hidràulic dels torrents i rieres.
- No s'admeten els hivernacles.
- No s'admeten les granges intensives.

Resultaran aplicables mesures contemplades en el Pla Agropecuari del Parc Natural de la Serra de Collserola, que es descriuen a continuació:

- El foment dels sistemes de producció respectuosos amb el medi, ja siguin els mètodes de producció integrada o bé producció ecològica, seguint les normes tècniques de cadascun d'aquests sistemes establertes pels respectius consells reguladors que depenen del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya.
- L'establiment d'un codi de bones pràctiques agràries basat en la lluita contra l'erosió, la racionalització del reg, dels productes fitosanitaris i dels adobs, l'aprofitament de les restes vegetals i la conservació i potenciació de les tanques verdes dels marges.
- L'establiment d'unes directrius bàsiques relatives a la gestió dels recursos hídrics. Caldrà racionalitzar les captacions actuals d'acord amb les concessions existents, adequar els conreus a les disponibilitats d'aigua i avançar en la eficiència de l'ús de l'aigua en l'agricultura mitjançant la implantació de pràctiques estalviadores més modernes i tecnificades. Cal assegurar el control de l'efluència de lixiviats, principalment nitrats, que poden constituir un problema vinculat a l'eutrofització de les aigües. Fixar els mecanismes de gestió integral de l'aigua a través dels instruments de coordinació necessaris entre les administracions amb competència en aquest àmbit i amb els usuaris de l'aigua.

La transformació del sòl de la clau vigent forestal (27) a agrari-paisatgístic (24s) no se sotmet a un Pla d'Etapes, sinó que provindrà de les iniciatives privades o públiques que es duguin a terme.

El Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge tindrà vigència indefinida, i per tant, la transformació de bosc a conreu es realitzarà en funció dels projectes agraris autoritzats que es desenvolupin.

En tot cas, es pot impulsar des de l'òrgan gestor del Parc una proposta d'adscripció d'ús i gestió de les terres, similar a la que s'ha realitzat recentment per la gestió forestal del parc, per tal que la unitat productiva disposi de les dimensions en superfície adient per la seva rendibilitat agrària.

També resulten d'aplicació les mesures previstes en el Pla Agropecuari del Parc Natural de la Serra de Collserola. Les línies d'actuació previstes en el Pla són les següents:

- Línia 1: Consolidar la superfície agrària, evitant que s'abandonin camps i afavorint la recuperació dels camps abandonats.
- Línia 2: Dirigir els mètodes de conreu cap a una agricultura respectuosa amb el medi i, en darrera instància, a una agricultura ecològica.
- Línia 3: Reordenar els àmbits dels horts.
- Línia 4: Potenciar la pastura controlada.
- Línia 5: Facilitar el suport necessari pel correcte funcionament de les explotacions ramaderes i orientar-les cap a mètodes de producció ecològica.
- Línia 6: Promoure una xarxa de comercialització i divulgació.
- Línia 7: Afavorir la recuperació de varietats tradicionals i races autòctones.
- Línia 8: Inventariar les barraques de vinya, els camins ramaders i altres elements relacionats amb la història agropecuària de la serra, per tal de salvaguardar el patrimoni agrícola tradicional.

ZONES AGRÍCOLES VINCULADES A LES MASIES.

Es pot mantenir o fomentar l'activitat agrària a l'entorn de les masies existents, vinculada a l'aprovació d'un Pla Especial de cada masia, en virtut del que disposa l'article 67 del TRLU. D'aquesta forma es grafia al **PLÀNOLS D'ORDENACIÓ NÚM 1 NÚM.2** i l'espai conformat per les masies de Can Carbonell, Can Fatjó i Can Baró, que confronten amb el sòl forestal.

- **SÒL FORESTAL. (27)**

L'ambient forestal és el paisatge predominant al Parc i és el que ocupa més superfície. La formació vegetal principal és la pineda de pi blanc amb sotabosc d'alzinar amb roures, tot i que també hi ha pinedes, alzinars amb roures i taques de rouredes.

A Sant Just Desvern s'ha realitzat repoblacions forestals des de la creació de l'òrgan gestor del Parc. En concret, el paratge de Can Baró amb 20 Ha l'any 1986, la Font Beca amb 10 Ha l'any 1990, i Sant Pere Màrtir- Torrent d'en Biosca, amb 11 Ha l'any 1995.

En la part elevada de la Serra dins del terme municipal es proposa el manteniment de la qualificació forestal (27), amb el règim d'usos del planejament urbanístic vigent.

Es proposa mantenir la gestió forestal unificada que impulsa el Consorci del Parc de Collserola, i que comportà l'any 2012 que l'Ajuntament de Sant Just

Desvern acordés l'adscripció al Consorci de l'ús de les finques municipals de Can Baró, Font de la Beca, Can Candeler, Can Cortés i Can Marlés.

- **SÒL D'EQUIPAMENT. (7).**

L'article 6.8 del Decret 146/2010 estableix que s'admeten la conservació, el manteniment i la millora de les infraestructures, els equipaments i les instal·lacions existents en l'àmbit del Parc, sens perjudici de l'aplicació de les normes que estableixin els instruments de planificació previstos a l'article 8, així com la construcció de noves infraestructures, equipaments i instal·lacions i l'ampliació de les existents que siguin requerides per la planificació territorial o sectorial, que s'han d'adequar al que preveu la normativa vigent en matèria d'avaluació ambiental.

En els sòls qualificats d'equipaments, s'admet l'ampliació dels existents en l'àmbit del Parc i la construcció de nous, d'acord amb el que estableix l'article 5, sens perjudici de l'aplicació de les normes que estableixin els instruments de planificació previstos a l'article 8.

Al respecte, es proposa que l'equipament existent de Can Marlés (Club de Tennis Sant Gervasi) es redueixi a la part estrictament edificada, de forma que no prevegi ampliacions del recinte. Aquest equipament disposa d'autoritzacions i llicències des de l'any 1971. La seva adequació requerirà d'un Pla Especial.

Es proposa el manteniment de l'equipament del Club Esportiu Can Mèlich, confrontant amb el terme municipal d'Esplugues de Llobregat, si bé qualsevol adequació requerirà d'un Pla Especial.

- **XARXA HIDROGRÀFICA.**

Donat que es sistema hídric format per molts torrents hem defugit de posar la qualificació de sistema hidrològic i es dona una directriu de fixar una zona de 50 mts a banda i banda de l'eix de cada torrent, lliure d'ocupació, com a zona que cal avaluar amb major atenció en cada cas mitjançant un estudi de detall.

- **TRACTAMENT DE LES EDIFICACIONS EN FORA D'ORDENACIÓ.**

Totes aquelles edificacions preexistents no admeses pel Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge que es trobin implantades il·legalment en zona agrícola o forestal, tindran la consideració d'usos fora d'ordenació, segons el que disposa el TRLU.

Dins del llistat d'activitats que es troben a la Serra, dins del terme municipal de Sant Just Desvern, hi ha un seguit de magatzems, tallers i petites indústries de mobles, metal·lúrgica i de reparació, instal·lats sense cap tipus de llicència, i que han de continuar sota el règim de fora d'ordenació.

Mitjançant les eines de disciplina urbanística cap procedir al tancament de l'activitat i enderroc d'aquestes construccions.

Es podrien legalitzar les activitats de vivers i jardineria, sense preveure de noves.

5.5. Les Masies.

El Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic de Sant Just Desvern va ser aprovat definitivament per la Corporació Metropolitana de Barcelona l'any 1987.

Els béns catalogats dins de la Serra de Collserola a Sant Just Desvern són nombrosos, i inclouen el següent patrimoni arquitectònic: Can Gelabert, Can Coscoll, Can Roldan, Can Solanes, Can Oliveras, Can Vilar de la Muntanya, Can Carbonell de la Muntanya, Can Fatjó, Can Baró, Can Marlés i Can Cuias. El patrimoni arqueològic catalogat el conforma: les àrees d'expectativa de Can Oliveras i Can Cuiàs, les restes romanes de Can Biosca, de Can Roldan, Can Gelabert, de Mas Lluhí i de la Riba, el Forn de Can Biosca, els enterraments neolítics de la Riba i el poblat ibèric de la Penya del Moro.

També hi ha un reguitzell de mines d'aigua. Aquests elements són referenciats en el **PLÀNOL INFORMATIU NÚM.5**.

Fora de Catàleg es troben les barraques de pastor, que són objecte d'interès des de fa uns anys per part de les Associacions excursionistes, que aborden la seva restauració.

Els nivells de protecció del Catàleg varien en funció de si és parcial (façanes, volums i decoracions), extensiva (irradia sobre entorn i sobre la vegetació de l'entorn), entorn estricte (no admet nova edificació); i entorn de respecte (es pot edificar amb restriccions tipològiques).

La proposta d'aquest estudi admet que les masies puguin desenvolupar activitats agràries al seu voltant, i la possibilitat de reforma i ampliació, sotmeses a l'elaboració d'un Pla Especial.

En el PEPCO es permet ampliacions d'un 10% del volum, i de forma excepcional, d'un 50% (article 32). La proposta que es formula, proposa un afavoriment de les ampliacions amb determinades limitacions. En concret s'admetrà l'ampliació i reforma de les edificacions existents, inventariades en el Catàleg de béns de Sant Just Desvern, fins a un 30% del sostre edificat en la data de l'aprovació inicial del Pla Especial de Protecció del Medi Natural i el Paisatge, amb un màxim edificable de 350m², un nombre màxim de plantes de Pb+1 i una alçada màxima reguladora de 9,0m, incloent tots els elements de coberta.

La proposta considera adient que la masia de titularitat municipal de Can Baró pugui disposar de l'ús de casa de colònies, de forma similar com altres masies de la Serra realitzen aquesta funció, cas de Can Santoi a Molins de Rei.

5.6. Jerarquia de camins.

L'article 6.4 del Decret 146/2010 disposa que la circulació motoritzada es regeix per la Llei 9/1995, de 27 de juliol, *de regulació de l'accés motoritzat al medi natural*, la seva normativa de desenvolupament i els instruments de planificació. Únicament s'autoritza la circulació de vehicles motoritzats per les pistes forestals i els camins rurals delimitats a aquest efecte en els plans o programes de gestió corresponents amb l'excepció dels vehicles de serveis, la circulació relacionada amb les activitats i usos agrícoles, ramaders o forestals o la dels propietaris de les finques. En la delimitació dels camins pels quals es permet la circulació motoritzada no restringida s'han d'evitar les zones de màxima sensibilitat ambiental.

La xarxa viària principal que creua el terme municipal pel Parc Natural és la carretera de Molins de Rei a Vallvidrera (BV-1468). Hi ha una carretera local que enllaça amb aquesta, provinent del nucli urbà, i que passa al costat de Can Carbonell i de l'equipament de Can Marlés.

Pel que fa als camins, els principals estan integrats a la Xarxa Viària Bàsica de Prevenció d'Incendis Forestals, que compta en el conjunt del Parc Natural amb més de 190 quilòmetres aptes pel pas de camions de bombers.

A part d'aquests camins de primer ordre hi ha una sèrie de camins secundaris, alguns dels quals estan parcialment envaïts per la vegetació, que resultaran útils com a accés a conreus.

La proposta de l'estudi ha classificat els camins segons les següents tipologies:

- Itinerari petit recorregut PRC 164 FEEC - SEAS
- Camins no asfaltats
- Carretera asfaltada de la xarxa viària bàsica
- Camí no asfaltat de la xarxa viària bàsica

El criteri és el manteniment de la jerarquia actual, de forma que les vies asfaltades continuaran essent les existents, sense asfaltar les actuals ni obrir de noves. Això comporta la supressió de reserves viàries, com l'existent segons PGM a la zona d'equipaments de Can Roldan, provinent del barri de Mas Lluí, i evitar que la pista que enllaça el nucli urbà de Sant Just amb la via BV-1468 esdevingui un carretera secundària.

Els camins mantindran les seves característiques de vies de passeig, no motoritzat, on resulta d'aplicació la Llei 9/1995, de 27 de juliol, *de regulació de l'accés motoritzat al medi natural*, i el seu Reglament de desenvolupament, el Decret 166/1988, de 8 de juliol.

En concret fora dels camins asfaltats queda prohibida la circulació de vehicles motoritzats camp a través i de tota mena de corrent d'aigua.

S'admetrà la circulació del vehicles de servei, especialment utilitzats en tasques de vigilància, manteniment, neteja i extinció d'incendis.

També s'admetrà l'accés motoritzat als propietaris de finques, i aquelles persones que treballin les explotacions agràries, que seran autoritzats expressament per part del Consorci com estableix l'article 14.5 de les Ordenances del Parc

Pel que als itineraris de vianants, la proposta estableix dos eixos principals:

- Itinerari petit recorregut PRC 164 FEEC-SEAS
- Camins no asfaltats de la xarxa viària bàsica.
-

Aquests recorreguts creuen a cotes diferents la Serra, i l'identificat com a PRC 164 FEEC-SEAS, permet reforçar les portes del Parc, a l'enllaçar amb el nucli urbà. Aquest camí, a més, permet una perllongació del Passeig de les Aigües, a l'enllaçar amb l'inici d'aquest recorregut en el terme municipal d'Esplugues de Llobregat. Després ressegueix per una cota alta de la Serra, discorrent pròxima a la carretera BV-1468, i entroncant amb un camí no asfaltat de la xarxa bàsica que s'endinsa direcció Sant Feliu de Llobregat.

Una perllongació del Passeig de les Aigües, però respectant la morfologia dels senders actuals, sense obrir pistes noves, és una idea força a desenvolupar, atès que permetria un recorregut de sender circumval·ladori del Parc Natural de la Serra de Collserola, enllaçant les tres comarques. En la banda vallessana, el camí pot agafar una cota baixa, i discorre pel parc fluvial de la riera de Sant Cugat, fins després enllaçar a l'alçada Montcada i Reixac amb el Passeig de les Aigües de la vessant barcelonina.

Pel que fa a la circulació en bicicleta, es proposa que es mantingui la vigència i s'apliqui el règim previst per l'article 12 de les Ordenances del Parc que estableix que només es podrà circular en bicicleta pels itineraris i pistes senyalitzats a aquest efecte: vies principals, pistes forestals i camins de passejada amb una amplada de més de tres metres. Queda prohibit circular en bicicleta per corriols, rieres, camps a través, camins d'amplada inferior a tres metres i vies especialitzades per a altres usos.

5.7. Aplicació de la normativa sectorial.

La legislació sectorial sobre tots els vectors ambientals resultarà directament aplicable (aigües, residus, activitats extractives, protecció de la fauna i de la flora, prevenció contaminació atmosfèrica, acústica, etc...), i només en determinats casos el Pla Especial de protecció del medi natural i el paisatge requereix de mesures més restrictives.

Aquest és el supòsit de la caça, que es regeix per la llei estatal 1/1970 de 4 d'abril i pel Decret 506/1971, de 25 de març.

Les Ordenances del Parc estableixen (article 7.3) que “ només es podrà exercir la caça a les zones expressament reservades i degudament autoritzades. Només es pot caçar aquelles espècies cinegètiques, en les èpoques de l'any i amb les tècniques establertes i autoritzades, d'acord amb la legislació de caça “.

L'article 6.5 del Decret 146/2010 prohibeix les activitats cinegètiques dins l'àmbit de les reserves naturals parcials de la Font Grogà i de la Rierada-Can Balasc.

A Collserola s'ha aplicat un Pla Tècnic de Gestió Cinegètica (PTGC), impulsat per la Direcció General del Medi Natural i de la Biodiversitat de la Generalitat de Catalunya, que determina el nombre d'espècies a batre i el període de l'any en què es pot batre (d'octubre a febrer).

La caça major es limita al control del porc senglar. La caça menor al conill, tudó, la becada i els tords (prenent com a referència la Resolució del PTGC de la temporada 2012/13). El nombre de peces permeses de caça menor a Sant Just Desvern la passada temporada era de: 175 conills, 175 tudons i 195 tords.

El PTGC estableix que només es podrà realitzar l'aprofitament cinegètic de determinades zones de Collserola. Aquest aprofitament serà realitzat només pels membres de les societats de caçadors del municipi respectiu, amb un límit de socis màxim establert per la Resolució del Director General.

A Sant Just Desvern existeix una societat de caçadors i existeixen les següents zones de caça controlada (ZCG):

Les Fatjones, el Torrent Font del Rector, Can Biosca-Font Beca-Font del Ferro, Can Vila-Torrent Font del Rector, Turó alt d'en Solanes-Torrent de Can Cuiàs, Vessant de Can Carbonell-Can Merlés.

Els punts d'espera estan situats a Can Roldan, Can Coscoll, Ca N'Oliveres i Can Vila.

La presència tan propera del nucli urbà de Sant Just Desvern motiva que no sigui compatible la caça amb la resta d'usos, i per tant, es proposa que a la zona tampó (Zona agrària paisatgística i zones porta) es prohibeixi la caça. A la resta es proposa que es permeti el control cinegètic de determinades espècies.

Rafael Bellido Cárdenas.
Advocat.

Antoni Ferran i Mèlich
Ambientòleg i biòleg

Barcelona, 30 de desembre de 2013